

Returadresse
Miljø og Natur Dambrug
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Ageeth Millenaar
Direkte telefon
99 74 19 65
E-post
ageeth.millenaar@rksk.dk
Dato
3. oktober 2011
Sagsnummer
2009091532A

VVM-afgørelse og miljøgodkendelse af Toudal Fiskeri

© Kort og Matrikelstyrelsen

Åbningstider
mandag – onsdag 9.30 – 15.00
torsdag 9.30 – 16.45
fredag 9.30 – 13.00

Telefontider
mandag – onsdag 8.00 – 15.30
torsdag 8.00 – 17.00
fredag 8.00 – 13.30

Hjemmeside www.rksk.dk

Telefon 99 74 24 24

INDHOLDSFORTEGNELSE

Stamdata for virksomheden	4
1. Ansøgning.....	6
2. Afgørelse	6
2.1 VVM.....	6
2.2 Miljøgodkendelse	6
3. Vilkår	7
3.1 Generelt	7
3.2 Beredskab	8
3.3 Indretning af drift.....	8
3.4 Spildevand	8
3.5 Vaccination, medicin og hjælpestoffer.....	9
3.6 Støj og Lugt	11
3.7 Affald	12
3.8 Slam og slamdepot.....	12
3.9 Ophør	13
4. Miljøteknisk redegørelse og vurdering.....	14
4.1 Lokalisering	14
4.2 Indretning og drift.....	14
4.3 Støj, Lugt og Affald	15
4.4 Spildevand	16
4.5 Medicin- og hjælpestoffer.....	18
4.6 Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold.....	23
4.7 Natur.....	24
4.8 Forureningsbegrænsning	26
4.9 Egenkontrol.....	27
4.10 Årsrapportering.....	27
4.11 Vurdering af renere teknolog	27
5. Gyldighed og retsbeskyttelse.....	32
5.1 Gyldighed.....	32
5.2 Retsbeskyttelse	32
6. Offentliggørelse og klagevejledning	33
6.1 Offentliggørelse	33
6.2 Klagevejledning	33
7. Liste over modtagere af kopi af godkendelsen.....	35
Bilag 1a. Beliggenhed af Toudal Fiskeri	36
Bilag 1b. Luftfoto af Toudal Fiskeri.....	37
Bilag 3. Miljøteknisk beskrivelse	39
Bilag 4. Lovgrundlag.....	42
Bilag 5. Vejledninger og rapporter m.m.....	44
Bilag 6. Dokumentation af vilkår til støj	45
Bilag 7. Behandlingsprocedure for medicin og hjælpestoffer.....	46
Bilag 8. Forudsætning for beregninger af medicin- og hjælpestoffer.....	51
Bilag 9. Udlederkrav – kontrol af dambrugets udledninger.....	53
Bilag 10. VVM-screening.....	54
Bilag 11. Driftsjournalens indhold	61

Stamdata for virksomheden

Virksomhedens navn	Toudal Fiskeri
Virksomhedens adresse	Toudalvej 2-4, 6920 Videbæk
Virksomhedens ejer	TOUDAL FISKERI ApS c/o Lars Gram Hansen Springbjergvej 1A 7183 Randbøl Toudal Fiskeri ApS ejes af: Ege-Tved Fiskeri I/S. v/ Lars Gram Hansen Springbjergvej 1A 7183 Randbøl. Tlf. 2244 3478. E-mail: ege-tved.fiskeri@elromail.dk RM Forellen ApS. v/ Roar Madsen. J.R Service Sandagervej 7 6682 Hovborg. Tlf. 4020 3086
Virksomhedens kontaktperson	Lars Gram Hansen
Virksomhedens telefonnr.	30 33 76 29 (driftsleder Mogens Hansen)
Virksomhedens matrikelnummer	7a m.fl. Den Østlige Del Nr. Vium
CVR-nr.	28 28 61 39
Listebetegnelse, godk.bek. 1640 / 13-12-2006	Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg, I 202
(i)-mærket, godk.bek. 1640 / 13-12-2006	Nej
Omfattet af VVM, bek. 1335 / 06-12-2006	Ja
Omfattet af risikobek., bek. 1666 / 14-12-2006	Nej
Pligt til afgivelse af miljøoplysninger bek 210 / 03-03-2010	Nej
Øvrige miljøgodkendelser	Vandindvindingstilladelse 3. oktober 2011, udløber den 3. oktober 2021.
Godkendt foderforbrug	164,9 tons/år
Nærrecipient	Von Å
Vandløbets median minimums vandføring	610 l/s
Vandløbets Qmm nedstrøms	690 l/s
Maximalt vandforbrug	400 l/s
Normalt vandforbrug	250 - 400 l/s
Mellemrecipient	Vorgod Å og Skjern Å
Fjernrecipient	Ringkøbing Fjord

Aktiviteter

Hovedaktivitet: Ferskvandsdambrug – opdræt af konsumfisk og forsyning af ejerkredsens øvrige dambrug og eksportvirksomhed.	
Væsentlige biaktiviteter: ingen	
Væsentlige miljøforhold: Udledning af næringssalte og let omsætteligt organisk stof, medicin- og hjælpestoffer til Von Å, Vorgod Å og Skjern Å	
VVM:	Toudal Fiskeri er vurderet til ikke at være omfattet af VVM-pligt.

Ansvarlig sagsbehandler Ageeth Millenaar	Telefon 99 74 19 65	Mail ageeth.millenaar@rksk.dk
Kvalitetssikring Anders Nørskov Stidsen	99 74 10 01	anders.stidsen@rksk.dk

1. Ansøgning

Toudal Fiskeri har den 31. marts 2011 indsendt supplerende ansøgning til ansøgningen om miljøgodkendelse af Toudal Fiskeri. Supplerende ansøgning er indsendt af dambrugs-ejeren's nuværende miljøkonsulent Jens Kristian Nielsen, Aquadam.

Den første ansøgning til miljøgodkendelsen blev indsendt af konsulentfirmaerne A/S N. Jøker og BST Esbjerg i september 2000.

Den 22. december 2010 har ansøgeren indsendt en ansøgning om medicin og hjælpestoffer. Ansøgningen om medicin og hjælpestoffer er ligeledes indsendt af konsulent Jens Kristian Nielsen, Aquadam.

Der ansøges om en samlet godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5.

2. Afgørelse

2.1 VVM

Der er foretaget en screening af projektet i henhold til VVM-bekendtgørelsen. Det er vurderet, at dambrugets nuværende drift, og procedurer for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligten (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Afgørelsen er begrundet i, at miljøpåvirkningens omfang ikke er af en sådan karakter og/ eller grad, at aktiviteterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Afgørelsen er meddelt i henhold til "Bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

2.2 Miljøgodkendelse

Ringkøbing-Skjern Kommune godkender hermed det ansøgte dambrug med et samlet foderforbrug på 164,9 tons/år, på de i afsnit 3 nævnte vilkår. Godkendelsen gives på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt, jævnfør beskrivelserne og bilagene til denne godkendelse.

Miljøgodkendelse gives efter miljøbeskyttelsesloven § 33 og godkendelsesbekendtgørelsen.

Der gives tilladelse til udledning af procesvand fra dambruget til Von Å i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 34 og § 28 samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven.

Der gives tilladelse til udledning af medicin- og hjælpestoffer efter bekendtgørelse om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. Vilkår for medicin- og hjælpestoffer er gjort midlertidige og gælder

indtil den 3. oktober 2013. Inden den 3. oktober 2013 skal der ansøges om og opnås godkendelse til brug af stofferne efter de til den tid gældende retningslinjer.

Bekendtgørelse om ferskvandsdambrug og bekendtgørelse om modeldambrug stiller mindstekrav til ferskvandsdambrug. Reglerne i disse bekendtgørelser skal derfor være opfyldt, hvis ikke de skærpes i godkendelsen.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsfrembringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Det er kommunen, der afgør om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelsesloven § 33 og 37).

Der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning.

Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 3.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder miljøgodkendelsen.

Det anvendte lovgrundlag er nærmere beskrevet i bilag 4.

For gyldighed og retsbeskyttelse henvises til kapitel 5.

3. Vilkår

3.1 Generelt

- 3.1.1. Virksomheden skal etableres og drives som beskrevet i ansøgningen med supplerende oplysninger, dog med de ændringer og tilføjelser, der fremgår af miljøgodkendelsens vilkår.
- 3.1.2 Virksomheden skal holde Ringkøbing-Skjern Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for virksomheden / aktiviteten.
- 3.1.3 De af godkendelsens vilkår, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for eller udfører den pågældende del af driften. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden.
- 3.1.3 Virksomhedens journaler, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for tilsynsmyndigheden.
- 3.1.4 Driftsjournalen skal opgøres én gang om året pr. 31. december. Bilag 11 beskriver de oplysninger, driftsjournalen skal indeholde. Oplysninger om årets produktion, fodertyper, foderforbrugets størrelse, fiskebestanden på opgørelsestidspunktet, mængden af borttransporteret slam og forbruget af sygdomsbekæmpelsesmidler skal sendes til tilsynsmyndigheden senest den 1. februar det efterfølgende år.
- 3.1.5 Andre miljøbelastende aktiviteter, end de der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør tilsynsmyndigheden, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.

3.2 Beredskab

- 3.2.2 Ved driftsuheld, der kan medføre forurening af kloaksystem, jord og grundvand eller luft, skal virksomheden straks:
- forsøge at afværge situationen.
  - forsøge at standse forureningen og/ eller dens spredning.
  - kontakte alarmcentralen på telefon 112 ved større eller ikke kontrollerbare uheld.
- 3.2.3 Ringkøbing-Skjern Kommune skal orienteres hurtigst muligt og senest først-kommende hverdagsmorgen.
- 3.2.4 Senest 7 dage efter uheld skal virksomheden have indsendt rapport til kommunen, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

3.3 Indretning af drift

- 3.3.1 Det maksimale foderforbrug udgør 164,9 tons/år.
- 3.3.2 Dambruget skal drives og indrettes i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsen generelle vilkår.
- 3.3.3 Foderforbruget og produktionen skal fordeles hen over året. Hvis produktionsplanen ønskes ændret væsentligt, f.eks. produktion af andre fiskearter, fiskestørrelser osv., skal dette meddeles tilsynsmyndigheden, som inden 14 hverdage efter modtagelsen skal meddele, om ændringen umiddelbart kan godkendes, eller om det kræver et tillæg til den eksisterende godkendelse.
- 3.3.4 Indvinding af overfladevand fra Von Å vandløb via opstemning skal ske jf. tilladelse af den 3. oktober 2011 til indvinding af overfladevand fra Von Å vandløb.
- 3.3.5 Dambrugets mikrosigte skal være i drift og vedligeholdes således at forureningen fra dambruget begrænses mest muligt.

3.4 Spildevand

- 3.4.1 Driften af Toudal Dambrug, må ikke forhindre, at Von Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en faunaklasse (jf. Dansk Vandløbsfaunaindeks) på minimum 5.
- 3.4.3 Der skal udtages og analyseres 6 prøver af udløbsvandet og 6 prøver af indløbsvandet jævnt fordelt over produktionsåret. Der skal analyseres for suspenderet stof, BI₅, ammoniumkvælstof, totalkvælstof, totalfosfor og iltmætningsprocent.
- 3.4.2 Vandprøver udtages af et akkrediteret laboratorium. Udtagningen af egenkontrollerne skal planlægges uafhængigt af dambruget. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift f.eks. i forbindelse med oprensning af plantelagune eller ved sygdomsbehandling.
- 3.4.3 Analyseskemaerne skal ledsages af tal for:

- Målte værdier for vandføring i enten ind- eller udløb.
- Foderforbrug i prøvetagningsdøgnet
- Fodertype i prøvetagningsdøgnet
- Fiskebestand
- Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet)
- Kopi af analyseskemaer samt øvrige driftsoplysninger skal tilsendes kommunen direkte fra laboratoriet, og være kommunen i hænde senest fire uger efter prøveudtagningen.

3.4.4 Udløbsvandet fra dambruget skal altid have en iltmætning på minimum 60 %. Såfremt at iltmætningen ved indløbet er 70% eller der under, må iltmætningen dog reduceres med maksimalt 10% af fuld iltmætning.

3.4.5 Hvis iltmålingerne viser, at iltkravene ikke er overholdt skal der straks iværksættes foranstaltninger, der afhjælper dette forhold.

3.4.4 Med vandets passage gennem dambruget skal koncentrationsforøgelsen af organisk stof (BI⁵, modificeret), suspenderet stof, totalfosfor, ammoniumkvælstof og totalkvælstof overholde udledergrænseværdierne i dambrugsbekendtgørelsens bilag 3. Udledergrænseværdierne justeres efter følgende formel:

”Dambrugsbekendtgørelsens udledergrænseværdier” x (400 l/s / dambrugets aktuelle vandafledning i l/s)

3.4.5 For at vurdere om udledningen overholder værdierne, skal dambrugsbekendtgørelsens kontrolregler (bilag 9) anvendes.

3.5 Vaccination, medicin og hjælpestoffer

3.5.1 Anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi - såsom vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimeringer med henblik på sygdomsminimering.

3.5.2 Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundssyge. Ved faldende immunitet skal der foretages revaccination, når det anbefales af dyrlæge. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.

3.5.3 Proceduren for anvendelse af medicin- og hjælpestof skal være tilgængelig på dambruget og kendt af dambrugets ansatte.

3.5.4 Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer i miljøgodkendelsen, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal forudgående godkendes af kommunen.

3.5.5 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret til Toudal Fiskeri med CHR-nr. 103725.

- 3.5.6 Antibiotika må kun anvendes ved ordination foretaget af dyrlæge. Dyrlægens besøgsrapport skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- 3.5.7 Kun hvor det ikke er muligt at få det ordinerede medicin som medicinfoder, må medicinen iblandes foderet i blandemaskine. Dyrlægens anvisninger skal dog altid følges. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.
- 3.5.8 I forbindelse med anvendelse og udledning af medicin og hjælpestoffer skal dambrugets driftsjournal som minimum indeholde følgende oplysninger:
- Årsag til brug af hjælpestof eller behandling med medicin.
  - Tidspunkt for forbrug af stofferne. Ved gentagen forbrug skal dette angives.
  - Mængdeangivelse/dosering af stofferne og ved forbrug af hjælpestoffer skal metoden angives (f.eks. antal timer med recirkulering, damme trukket ned til ½ volumen mv.)
  - Angivelse af produktionsenhederne/damme, hvor stofferne anvendes med angivelse af bestandsstørrelse
  - Årsag, mængde, type, antal damme og tidsrum for behandling med medicin og hjælpestoffer.
  - Henvisning til dyrlægens besøgsrapport når der anvendes medicin. Besøgsrapporten skal opbevares sammen med driftsjournalen.
  - Afgang af døde fisk med angivelse af mængde og dato
- 3.5.9 Den samlede mængde af medicin- og hjælpestoffer skal opgøres én gang om året som kg aktivt stof og indberettes til kommunen.
- 3.5.10 Evt. overskydende antibiotika skal bortskaffes som farligt affald efter kommunens forskrifter og må ikke oplagres på dambruget til senere brug. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.
- 3.5.11 Der må ikke anvendes kemikalier til algebekæmpelse.
- 3.5.2 På Toudal Fiskeri må der bruges medicin og hjælpestoffer i henhold til nedenstående vilkår og anvisningerne i bilag 7.
- 3.5.12 Det udledte produktionsvand fra Toudal Fiskeri skal for udledning af hjælpestoffer overholde nedenstående kravværdier. (baseret på en afledt vandmængde på 290 l/s, og en Qmm på 690 l/s).

Stof	Middelkoncentration i dambrugs udløb (µg/l)	Maksimal koncentration i dambrugsudløb (µg/l)
Formalin	21,9	109,4
Kobber	2,4	4,8
Kloramin-T	13,8	13,8
Brintoverilte	23,8	237,9

- 3.5.13 Indholdet af medicin stoffer i det udledte produktionsvand fra Toudal Fiskeri må ikke overstige nedenstående værdier. (baseret på en afledt vandmængde på 290l/s, og en Qmm på 690 l/s).

Stof	Koncentration i udløb (µg/l)
Sulfadiazin	10,94
Trimethoprim	273,93
Amoxicillin	0,19
Florfenicol	21,41
Oxilinsyre	35,69
Oxytetracyclin	23,79

3.6 Støj og Lugt

Støj

3.6.1 Virksomhedens samlede støjbidrag – målt eller beregnet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) – må uden for virksomhedens eget areal ikke overstige følgende grænseværdier:

		Støj-niveau	Maks. værdi	Midlingstid
Mandag - fredag	07.00 – 18.00	55	-	*
Lørdag	07.00 – 14.00			
Mandag - fredag	18.00 – 22.00	45	-	**
Lørdag	14.00 – 22.00			
Søndag- og Helligdag	07.00 – 22.00			
Alle dage	22.00 – 07.00	40	55	***

* Grænseværdien skal overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer. For lørdag er midlingstiden 7 timer.

** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede time. For lørdage eftermiddage (kl. 14.00 – 18.00) er midlingstiden 4 timer.

*** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

3.6.2 Efter anmodning fra tilsynsmyndigheden, skal virksomheden lade foretage støj-målinger og beregninger til dokumentation for, at støjgrænserne er overholdt. Måle- og beregningpunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.

3.6.3 Kontrolmålinger og beregninger for støj skal foretages og afrapporteres efter retningslinjer i bilag 6 .

3.6.4 Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion med tidsplan for gennemførelse.

- 3.6.5 Tilsynsmyndigheden kan forlange støjmålinger og beregninger gentaget, dog højst én gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.
- 3.6.6 Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.

Lugt

- 3.6.7 Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtemissioner uden for dambrugets område på lokaliteter som kommunen skønner væsentlige.
- 3.6.8 Såfremt der mod forventning skulle opstå væsentlige lugtgener for omgivelserne, kan kommunen anmode dambrugets ejer om nærmere oplysninger (jf. miljøbeskyttelseslovens § 72) og meddele påbud til imødegåelse heraf (jf. bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 69).
- 3.6.9 Ved evt. målinger for lugt skal udgifter herfor afholdes af virksomheden.

3.7 Affald

- 3.7.1 Oplagring af affald fra produktionen såsom foder, hjælpestoffer, medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund.
- 3.7.2 Kemikalier skal opbevares i egnede tætte beholdere i et rum enten uden afløb eller anbragt på et æt opsamlingssted svarende til, at indholdet af den største beholder, kan tilbageholdes. Rummet skal være aflåst, når dambruget ikke er under opsyn.
- 3.7.3 Overskydende medicin skal efter end sygdomsbehandling bortskaffes som farligt affald.
- 3.7.4 Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder, indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.
- 3.7.5 Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes anvisninger.

3.8 Slam og slamdepot

- 3.8.1 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af damme, kanaler og mikrosigter, skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til vandløb.
- 3.8.2 Bund og sider af slamdepotet skal være udført således, at der ikke sker overløb eller udsivning af vand til vandløb og søer.
- 3.8.3 Slamdepotets bund skal ligge over grundvandsspejlet

- 3.8.4 Overskudsvand fra slamdepot skal ledes tilbage til dambruget før dambrugets mikrosigteanlæg.
- 3.8.5 Slamdepot skal tømmes mindst en gang årligt, og slam herfra må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i Bekendtgørelse nr. 1650 af 13. dec. 2006 om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen).
- 3.8.6 Tidspunkt for tømning af slamdepot og skønnet slammængde skal indføres i driftsjournalen.
- 3.8.7 Mindst en måned før eventuel udbringning af slam til jordbrugsformål skal der udtages en repræsentativ prøve af slammet, og analyseresultaterne skal fremsendes til kommunen direkte fra laboratoriet. Prøven analyseres for:
- Tørstof (TS), % af vådvægt
  - Massefylde, kg/l slam
  - Kvælstof, g/kg TS
  - Fosfor, g/kg TS
  - Cadmium, mg/kg TS og mg/kg totalfosfor
  - Nikkel, mg/kg TS og mg/kg totalfosfor
- 3.8.8 Vurdering af overholdelse af grænseværdierne for slam foretages efter de til enhver tid gældende regler. På godkendelsestidspunktet svarer dette til reglerne i slambekendtgørelsen.
- 3.8.9 Såfremt slammet ikke opfylder grænseværdierne i slambekendtgørelsen for anvendelse til jordbrugsformål, må det ikke udbringes, men skal deponeres på kontrolleret losseplads, medmindre der foreligger dispensation fra Miljøstyrelsen.
- 3.8.10 Enhver afhændelse af slam skal indføres i driftsjournalen.

3.9 Ophør

- 3.9.1 Ved endeligt ophør af virksomhedens drift skal den ansvarlige for virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet til en miljømæssig tilfredsstillende stand.

Forslag til foranstaltninger skal tilsendes og godkendes af tilsynsmyndigheden, før driften indstilles.

- 3.9.2 Tilsynsmyndigheden afgør, hvornår stedet er i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand.
- 3.9.3 Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis driften har været indstillet i 3 år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a.

4. Miljøteknisk redegørelse og vurdering

Den miljøtekniske redegørelse og vurdering bygger på ansøgerens oplysninger (som ansøgningsmaterialet, egenkontrol og årsindberetning), på oplysninger fra tidligere godkendelser mv., og på kommunens egne indsamlede data (prøvetagningen tilsyn og faunabedømmelser).

4.1 Lokalisering

Toudal Fiskeri er beliggende ved Von Å i landzone på Toudalvej 2, 6920 Videbæk. Området er ikke reguleret af lokalplaner. Nærmeste naboer er Toudalvej 1-3 og ligger ca. 50 meter fra dambruget. Der vil ikke være nogle væsentlige ændringer i driften af dambruget og det vurderes, at naboer ikke vil blive påvirket væsentligt, af det ansøgte projekt.

4.2 Indretning og drift

Produktion og foderforbrug

Toudal Fiskeri aps herunder Toudal Fiskeri er oprettet den 11.11.2004 og drives sammen med Ejsdal klækkeri. Toudal Fiskeri forventes hovedsageligt anvendt til opdræt af konsumfisk og forsyning af ejerkredsens øvrige dambrug og eksportvirksomhed. Dambruget fik ved foderudmelding efter Dambrugsbekendtgørelsen den 5. april 1990 udmeldt et maksimalt foderforbrug på 164,9 t fra Ringkøbing Amt.

Der ønskes fortsat anvendt 164,9 tons foder pr. år.

Indretning

Dambruget er indrettet som en traditionelt jorddambrug. Dambruget består af en fødekanal med 31 jorddamme, en bagkanal, en bundfældningsbassin, plantelagune og to stk. slamdepot.

For dambrugets indretning henvises til oversigtstegningen (bilag 2), og til den miljøtekniske beskrivelse (bilag 3)

Indberettet foderforbrug

I de seneste 10 år har dambruget haft en gennemsnitlig foderkvotient på 0,98.

Tabel 1. Foderforbrug, produktion og foderkvotient på Toudal Fiskeri i perioden 2000 - 2009. Oplysningerne fremkommer på baggrund af dambrugets årlige indberetninger.

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)	Foderkvotient
2000	164,00	175,00	0,937
2001	164,50	183,00	0,899
2002	164,86	175,00	0,942
2003	165,00	175,00	0,943
2004	46,00	40,00	1,150
2005	164,65	166,98	0,992
2006	164,70	168,00	0,980
2007	164,75	166,00	0,992
2008	164,88	170,00	0,970
2009	164,88	168,00	0,981

4.3 Støj, Lugt og Affald

I forbindelse med udarbejdelsen af godkendelsen, har dambrugets konsulent beskrevet hvorledes støj- og lugtniveauet forventes at blive i den fremtidige drift af dambruget. Der beskrives følgende (i kursiv):

Støj

Støj fra dambruget kan forekomme som følge af brug af mindre pumper, blæser, sortering af fiskene, returpumper, beluftere, rislende vand, traktorer, afhentning/levering af fisk med lastbiler samt levering af foder.

Pumper, traktorkørsel, anden transport til og fra dambruget, lyden af rislende vand m.v. giver i dag ikke anledning til støjgener der har medført klager fra naboer. Dambruget vurderes ikke at medføre støjgener, der overstiger de vejledende værdier i det åbne land i henhold til Miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1984. Der er ca. 65 m ti nærmeste nabobeboelse. Der henvises til Rapport udarbejdet af Rambøll angående støj-kategorisering ved dambrug oktober 1998 for Ribe Amt.

Aktiviteterne på dambruget vil fortrinsvis foregå inden for normal arbejdstid (600 – 1700). Levering af fisk, modtagelse af foder m.m. fra og til dambruget vil normal ske ca. 24 gange om året. Den daglige transport sker via Toudalvej. Derudover forekommer kørsel hver dag til og fra fiskeriet i forbindelse med den daglige drift.

Lugt

Der forefindes ingen væsentlige lugtforureningskilder på dambruget, og virkningen vurderes således til ikke at give anledning til lugtgener, der overstiger de vejledende værdier. Døde fisk opsamles dagligt og opbevares i en egnet/aflukket beholder inden de afhændes efter de Veterinære bestemmelser. Lugtgenerne fra døde fisk vil være yderst begrænset.

De få mængder af stoffer der anvendes som hjælpestoffer eller som medicinforbrug på dambruget, benyttes uden risiko for at udgøre væsentlige gener for såvel dambrugeren som for andre omkringboende. Der henvises desuden til Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1985. Virkningen vurderes ikke at give anledning til lugtgener, der overstiger de vejledende værdier.

Der har aldrig været klager fra naboer der kan henføres til dambrugs drift.

Vibrationer

Dambruget vurderes ikke at have anlæg der medføre væsentlige vibrationer. Der henvises til orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9, 1997.

Der har kommunen bekendt på intet tidspunkt været problemer med støj, lugt eller vibrationer i forbindelse med den hidtidige drift af Toudal Fiskeri.

På baggrund af de fremsendte oplysninger vurderer kommunen, at driften af Toudal Fiskeri ikke medfører væsentligt forøgede gener for omkringboende.

Affald

Der etableres en industriaffaldsordning via den kommunale indsamling og genanvendelse af fast erhvervsaffald samt indsamling af olie- og kemikalieaffald i henhold til den/de kommunale affaldsregulativer. Affaldshåndteringen sker løbende sammen med virksomhedens øvrige aktiviteter.

Der er stillet vilkår at Affald, herunder olie- og kemikalieaffald og andet farligt affald, bortskaffes efter kommunens regulativer og anvisninger og iht. til Affaldsbekendtgørelsen.

4.4 Spildevand

Iltforhold

Ifølge dambrugsbekendtgørelsens krav skal dambrugets spildevand have en iltmætningsprocent på minimum 60 % i dambrugets udløb. Såfremt at iltmætningen ved indløbet er 70% eller der under, må iltmætningen dog reduceres med maksimalt 10% af fuld iltmætning.

Udlederkrav

Teoretisk beregnede udledninger

Den teoretiske udledning af organisk stof, kvælstof og fosfor i forbindelse med Toudal dambrug indrettet som standarddambrug og den nuværende produktion fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 2. Teoretisk udledning pr. år (2009) fra Toudal Fiskeri med tilladt foderforbrug på 164,9 tons pr. år og en foderkvotient på 1,0. I 2009 blev der anvendt fodertype "Ecolife 20 4,5 mm".

Parameter	Produktionsbidrag (kg/tons foder)	Rensegrad (%)	Teoretisk udledning (kg/år)
Organisk stof (BI ₅)	88	20	11609
Kvælstof (N)	42,9	7	6579
Fosfor (P)	4,7	20	620

Til kontrol af miljøbelastningen har Toudal Fiskeri hidtil skulle udtage 2 årlige egenkontrolprøver af ind- og udløbsvand. Nedenstående skema viser de seneste 6 års resultater af udledningen fra dambruget, tal angivet med fed skrift angiver at dambrugets bekendtgørelses krav er overskredet.

Tabel 3. Egenkontrol 2005 – 2010

År	Antal prøver	Bi5 (mg/l)	Susp. Stof (mg/l)	Total Fosfor (mg/l)	Total Kvælstof (mg/l)	Ammonium Kvælstof (mg/l)	Ilt i Udløb (%)	Vandføring (l/s)
Krav*	2	1	3	0,05	0,6	0,4	>60	
2005	2	1,2 0,7	1,8 0,5	0,041 0,043	0,5 0,4	0,355 0,355	67 61	400 400
2006	2	1,08 0,87	2,1 -2,4	0,032 0,026	0,40 0,6	0,323 0,538	64 61	400 400
2007	2	0,3 0,5	-1 -6,9	0,0 -0,012	-0,1 0,5	0,09 0,022	69 61	400 250
2008	2	1,47 1,14	2,8 -2,8	0,073 0,008	0,2 0,4	0,213 0,249	63 51	300 350
2009	2	0,89 1,24	0,9 -3	0,051 0,03	0,3 0,4	0,215 0,393	69 63	360 300
2010	1	1,54 1,3	3,7 0,4	0,052 0,041	0,5 0,6	0,372 0,43	71 64	300 275

På baggrund af de sidste 6 års egenkontroller kan det konstateres at der har været mindre overskridelser, når bekendtgørelsens kravværdierne vurderes ud fra det aktuelle vandforbrug mellem 250 og 400 l/s.

I dambrugets foderudmelding fra 1990 er Qmm opstrøms dambruget angivet til 300 l/s. I vandindvindingstilladelser fra 2006 er Qmm opstrøms angivet til 584 l/s. I forbindelse med vandløbsprojektet i 2010 er Qmm opstrøms fastsat til 610 l/s. Denne Qmm-værdi ligger til grund for miljøgodkendelse og vandindvindingstilladelsen.

Dambrugets aktuelle vandføring i perioden 2005 – 2010 varierer på prøvetagningsdatoer fra 250 til 400 l/s. Vandføringen har været lavere de sidste 3 år (2008 – 2010), som kan være årsagen til en overskridelse af Bi5 i udløbsvandet. Dambruget har en vandindvindingstilladelse for overfladevand på 400 l/s.

Kommunen vurderer, på baggrund af resultaterne af egenkontrol for perioden 2005-2009, at egenkontrollsprøverne generelt overholder Dambrugsbekendtgørelsens udledergrænseværdier, når de vurderes i forhold til det maksimale vandindtag på 400 l/s.

Der er derfor i godkendelsen stillet krav om opfyldelse af dambrugsbekendtgørelsens udlederkrav omregnet ift. et vandforbrug på 400 l/s. Det vurderes at målsætningsopfyldelse kan opretholdes nedstrøms ved denne udledning.

Dokumentation af den fremtidige udledning

Dambruget skal fremover udtage 6 egenkontrolprøver til dokumentation af overholdelse af udlederkrav, og de forventede udledninger. Prøverne skal udtages og analyseres af et akkrediteret laboratorium for de i Dambrugsbekendtgørelsens nævnte parametre.

Hvis egenkontrolprøverne viser at dambruget ikke overholder udlederkrav, skal der etableres yderligere rensningsforanstaltninger.

4.5 Medicin- og hjælpestoffer

Generelt

Miljøkvalitetskrav er fastsat i bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer og havet. For stoffer, der ikke er omfattet af bekendtgørelsen, er miljøkvalitetskravene i Kommuneplan 2009 gældende.

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik - BAT. Dertil kommer, at det for enhver udledning også skal sikres, at kvalitetskrav for det pågældende vandområde overholdes, og at der ikke opstår akut giftighed i recipienten. Endvidere er udledning af stofferne omfattet af et generelt forbud (miljøbeskyttelseslovens § 27), medmindre der er givet tilladelse i medfør af lovens § 28.

Miljøklagenævnets afgørelse af 26. marts 2008 vedrørende medicin- og hjælpestoffer for Møbjerg Dambrug i Billund Kommune har sat spørgsmålstejn ved den hidtidige administrationspraksis for udarbejdelse af udledningstilladelser for medicin- og hjælpestoffer. Miljøstyrelsen har i april 2011 udmeldt vejledninger til anvendelse af reduktionsrater. Raterne er dog ikke anvendt i denne miljøgodkendelse, fordi ansøgningen er udarbejdet før april 2011. Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor valgt at behandle sagen efter den daværende viden om reduktionsrater (blandt andet DMU-rapport 699, 2008 for formalin og DFU-rapport B5-04 for øvrige stoffer). Vilkår for medicin og hjælpestoffer er dog midlertidlige.

Risikovurdering for Skjern Å-systemet og Ringkøbing Fjord

Miljøstyrelsen har i brev af 27. oktober 2006 skrevet, at der skal laves en vurdering af risikoen for, at der vil ske samtidig behandling med medicin og hjælpestoffer i vandløb, hvor der er mere end et dambrug. Samtidig behandling betyder, at der vil være risiko for, at miljøkvalitetskravene overskrides.

For at minimere risikoen for overskridelse af miljøkvalitetskravene har Ringkøbing-Skjern Kommune i samarbejde med nabokommunerne i oplandet til Ringkøbing Fjord fået udarbejdet en samlet risikovurdering for udledningen af medicin- og hjælpestoffer. Dette værktøj forventes at kunne bidrage til en bedre vurdering af samtidighed i vandløbssystemerne i oplandet til fjorden. I risikovurderingen har hvert dambrug fået tildelt en vandføring, som skal anvendes i fortyndingsberegninger for medicin og hjælpestoffer. Toudal Fiskeri har på den baggrund mulighed for opblanding/fortynding i 690 l/s. Toudal Fiskeri's andel af Qmm eller miljøkvalitetskravet er fastsat til 100% i Risikovurderingen.

Årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer

Der er søgt om godkendelse til at bruge hjælpestofferne blåsten, kloramin, brintoverilte og formalin og medicinstofferne Amoxicillin, Florfenicol, Oxolinsyre, Oxytetracyclin, Sulfadiazin og Trimethoprim. Årlige indberetninger af medicin og hjælpestoffer til kommunen fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 4. Indberettet årligt forbrug af medicin og hjælpestoffer på Toudal Fiskeri.

Stof	2006	2007	2008	2009	2010
Aktomar K 30 (l)					
Ermogan (l)					
Hydratkalk, (kg)	52.000	48.000	45.000	35.300	38.750
Formalin 37% (l)	1.500	1.200	1000	4440	37
Jod (kg)					
Kloramin-T (kg)	15	10	10	20	25
Peredikkesyre (kg)				10	15
Aquavet OA			975	1.500	
Aquavet S/T		1750		1375	
Lobac P10					
Natriumpercarbonat (kg)					
Blåsten (kg)	45	20	15	10	15
Brintoverilte (l)				28	42
Amoxicillin (kg)					
Florfenicol (kg)					
Oxolinsyre (kg)					
Oxytetracyclin (kg)					
Sulfadiazin (kg)	4,5				13,4
Trimethoprim (kg)	0,9				2,7

Miljøkvalitetskrav

På baggrund af ovenstående udgør miljøkvalitetskravene i tabel 7 grundlaget for de vilkår til brugen af medicin og hjælpestoffer, der stilles til dambruget. Forudsætningerne for beregninger af medicin- og hjælpestoffer kan ses i bilag 9.

Tabel 5. Miljøkvalitetskrav for ansøgte medicin- og hjælpestoffer på Toudal Fiskeri. A - Miljøkvalitetskravet er denne koncentration tilføjet den naturlige baggrundskoncentration. B - Øvre værdi = 12.

Stof	Miljøkvalitetskrav (µg/l)	Korttidsmiljøkvalitetskrav (µg/l)
Formalin	9,2	46
Kloramin-T	5,8	5,8
Kobber	1 ^{A,B}	2 ^A
Brintoverilte	10 ^A	100
Sulfadiazin	4,6	14
Trimethoprim	100	160
Oxolinsyre	15	18
Florfenicol	3	19,5
Oxytetracyclin	10	21

Anvendelse af hjælpestoffer

Brug af formalin

I december 2008 udkom en ny faglig rapport fra DMU vedr. omsætning af formalin i danske dambrug ved brug af reducerede stofmængder og øget recirkulering (Sortkjær et al. 2008a). I rapporten blev der anvendt 15 mg formalin/l med god effekt. De anvendte koncentrationer i denne godkendelse ligger på samme niveau med en koncentration på 20 mg/l. Det er begge lave koncentrationer, som ligger væsentligt under hidtidigt anvendte koncentrationer på dambrug. Det er ligeledes i god overensstemmelse med BAT.

Kommunen anbefaler substitution af formalin med mere miljøvenlige produkter f.eks. brintoverilteprodukter.

Der er anvendt formalin på anlægget i perioden 2006-2010.

Brug af kobber

I forbindelse med dambrugsdrift anbefales i litteraturen en koncentration af blåsten på 0,01-0,1 mg/L jf. DMU-rapport 79-00 (Sortkjær et al. 2000). I beregning for anvendelse af blåsten på Toudal Fiskeri tages udgangspunkt i en doseret koncentration svarende til 0,1 mg/l. Der er således ikke taget udgangspunkt i større koncentrationer end dambruget reelt har behov for.

Kobber omsættes ikke i vandmiljøet. Kommunen anbefaler derfor substitution af kobber til mere miljøvenlige produkter.

Der er anvendt kobber på anlægget i 2006 - 2010.

Brug af kloramin-T

I forbindelse med dambrugsdrift anbefales i litteraturen en koncentration af kloramin-T i kummer på 6,5 mg/l jf. DMU-rapport 79-00 (Sortkjær et al. 2000). I det indsendte materiale er der anvendt en koncentration på 4,9 mg/l.

Kloramin-T er det meste effektive desinfektionsmiddel vi har når der er konstateret bakteriel gælleinfektion, og dambruget ønsker at have muligheden for at bruge stoffet.

Kommunen anbefaler dog, at der forsøges anvendt brintoverilteprodukter til substitution for kloramin-T, som er et klorholdigt produkt, som kun langsomt nedbrydes i naturen.

Der er anvendt kloramin-T på anlægget i perioden 2006-2010.

Brug af brintoverilte

Brintoverilte er et vanddesinfektionsmiddel, der anvendes ved parasit- og svampeangreb samt gællebetændelse. Brug af brintoverilte giver mulighed for substitution af de mere miljøfarlige produkter som formalin, kobbersulfat og kloramin-T. Behandling med brintoverilte er dermed i god overensstemmelse med BAT.

I behandlingsprocedurerne tages der udgangspunkt i nyeste viden med reducerede stofkoncentrationer på 5 mg/l (Sortkjær et al. 2008a). Her blev anvendt 5-10 mg brintoverilte/l med god effekt.

Der er anvendt brintoverilte på anlægget i 2009 - 2010.

Behandling med hjælpestoffer

Toudal Fiskeri har gennem sin ansøgning og supplerende oplysninger til ansøgningen redegjort for koncentrationsberegninger for de ansøgte stoffer i recipienten. Koncentrationsberegningerne er beregnet på baggrund af kommunens risikovurdering for samtidig udledning af medicin- og hjælpestoffer.

For hvert enkelt stof er der i tabel 6 angivet krav for middelkoncentration og maksimalkoncentration i dambrugets udløb (kolonne 1 og 2). Beregningerne af stofkoncentration i dambrugets udløb er lavet med udgangspunkt i de behandlingsprocedurer, der er fastlagt i bilag 7. Beregningerne er brugt til at lave vilkår for dambrugets brug af hjælpestoffer.

Herudover er der til sammenligning beregnet maksimal tilladelig middelkoncentration og maksimal koncentration, hvis der var anvendt "fyld op" princip i vandløbet (kolonne 4 og 5). Ved "fyld op" princip vil udledte koncentrationer svare til vandkvalitetskravene.

Tabel 6. Krav til middelkoncentration og maksimalkoncentration i dambrugets udløb svarende til vilkår i dambrugets tilladelse (kolonne 2 og 3), samt koncentrationer hvis der var anvendt "fyld op" princip (kolonne 4 og 5). Forudsætninger for beregninger kan ses i bilag 8.

Stof	Middelkonc. i dambrugs udløb (µg/l) jf. vilkår	Maks. konc. i dambrugs udløb (µg/l) jf. vilkår	Maks. tilladelig middelkonc. udløb "fyld op princip". (µg/l)	Maks. tilladelig konc. Udløb "fyld op princip". (µg/l)
Formalin 24,5% Normalt vandflow 290 l/s	14,4	51,0	21,9	109,4
Formalin 37,0% Normalt vandflow 290 l/s	14,4	51,0	21,9	109,4
Formalin 24,5% Reduceret vand- indtag 145 l/s	21,2	55,3	43,8	218,9
Formalin 37,0% Reduceret vand- indtag 145 l/s	21,2	55,3	43,9	218,9
Blåsten Normalt vandflow 290 l/s	0,9	3,1	2,4	4,8
Blåsten Reduceret vand- indtag 193 l/s	1,1	4,0	3,6	7,2
Brintoverilte Normalt vandflow 290 l/s	15,5	55,3	23,8	237,9
Brintoverilte Reduceret vand- indtag 193 l/s	19,7	65,7	35,8	357,5
Kloramin T Reduceret vand- flow Se bilag 7	4,2	8,9	13,8	13,8

Middel- og maksimalkoncentration i udledninger i udløbet fra Toudal Dambrug er betinget af behandling jf. tilladelsens vilkår og behandlingsprocedurer i bilag 7, samt de beregnede maksimale tilladelige gennemsnitlige koncentrationer og maksimale tilladelige koncentrationer i vandløbet. Det ses af tabel 6, at der ikke er anvendt "fyld op princip", hvilket også giver "buffer" i tilfælde af, at vandføringen i vandløbet kommer under medianminimumsvandføring.

Med baggrund i tabel 6 konkluderes det, at de fremsendte koncentrationsberegninger for udledning til recipienten sikrer overholdelse af de fastsatte miljøkvalitetskrav i ferskvand og ved udledning til Von Å, Vorgod Å, Skjern Å og Ringkøbing Fjord. På den baggrund er der fastsat vilkår for stofkoncentration for de forskellige stoffer i dambrugs udledning. For alle hjælpestofferne er der fastsat to kravværdier til udledning af et enkelt stof. Et krav til den gennemsnitlige koncentration ($C_{\text{middelmax}}$) og et krav til maks. koncentrationen (C_{max}).

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at dambruget kan overholde de fastsatte miljøkvalitetskrav, hvis behandlingen sker i overensstemmelse med tilladelsens vilkår og behandlingsprocedurer, som fremgår af bilag 7.

Der kan anvendes iodprodukter og Virkon S til desinfektion af støvler og udstyr. Stofferne udledes ikke til vandløbet. Hydratkalk kan anvendes ved desinfektion af damme i forbindelse med bekæmpelse eller forebyggelse af sygdomme.

Behandling med medicin

I dambrugs ansøgning er der ved beregning af, hvor store mængder fisk, der kan behandles brugt genfindelsesprocenter på 24, 36, 43, 60 og 100% procent for alle medicinostoffer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de genfindelsesprocenter, der er anvendt i dambrugs ansøgning i en midlertidig periode kan danne grundlag for beregninger af hvor store mængder fisk, som kan behandles. Baggrunden for de anvendte genfindelsesprocenter bygger på undersøgelser fra ét dambrug og er derfor forbundet med usikkerhed. Miljøklagenævnet har i afgørelse af 26. marts 2008 for Møbjerg Dambrug konkluderet, at der ikke er tilstrækkelig dokumentation for anvendelsen af disse genfindingsprocenter. Vilkår for brug af medicin med en genfindelsesprocent på mindre end 100% er derfor gjort tidsbegrænsede, jf. brev fra Miljøstyrelsen af 27. oktober 2006. De oplyste doser af medicin i beregningerne tager udgangspunkt i værdier, som normalt anvendes ved dyrlægenes ordinerings af medicin til dambrugsfisk (Sortkjær et al. 2000). Det er efter kommunens vurdering det bedste grundlag på nuværende tidspunkt, og så længe veterinærmyndighederne ikke fremkommer med anbefalinger i hver enkelt sag. Dambrugs behov for medicinering tager således udgangspunkt i dyrlægenes ordinerede doser, og behovet afgøres af dyrlægen. Vilkårene for medicin angiver en maksimal besætningsstørrelse, der kan behandles ad gangen. Har dambruget på et givet tidspunkt behov for medicinering af en større bestand end forudsat i vilkårene, må dambruget nødvendigvis foretage destruktion eller lignende af den del af produktionen, som ikke kan behandles forsvarligt efter dyrlægens anvisninger.

I de årlige indberetninger af medicinforbrug har der i perioden 2006-2010 kun været anvendt Sulfadiazin og Trimethoprim. Det kan derfor være svært at definere dambrugs behov for anvendelse af de ansøgte mediciner. Forskellige omstændigheder kan dog betyde, at dambruget får behov for anvendelsen af mediciner til behandling eller forebyggelse af sygdom. Derfor har kommunen tilladt anvendelsen af stofferne. Toudal Dambrug har redegjort for koncentrationsberegninger for de ansøgte stoffer i recipienten. Med denne koncentration vil miljøkvalitetskravene kunne overholdes.

Teoretisk set vil udledningen af medicin stof være på et maksimum efter et par dages behandling. Herefter vil koncentrationen i udløbet fra dambruget forblive på maksimumniveauet, indtil behandlingens ophør. Efter endt behandling vil koncentrationen i udløbet hurtigt falde til nær nul. Dog vil der over en periode ske en mindre udskillelse af stoffet fra fiskene.

På den baggrund antages middelkoncentrationen og maksimumkoncentrationen at være ens, og derfor er der kun fastsat et udlederkrav til den gennemsnitlige koncentration (miljøkvalitetskravene, MKK) for hvert medicin stof.

Konklusion på dambrugets anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Kommunen vurderer, at procedurerne for behandling af fiske sygdomme på dambruget lever op til BAT (bedste tilgængelige teknik), renere teknologi, og bekendtgørelse nr. 1022 af 25. aug 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet.

Der stilles i godkendelsen vilkår om vaccination af sættefisk før overførsel til andet dansk dambrug.

Kommunen anbefaler brug af brintoverilteprodukter til behandling i tilfælde hvor dette er muligt i stedet for andre hjælpestoffer.

4.6 Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold

I henhold til Kommuneplan 2009 er Von Å målsat B2, og kræver minimum en fauna-klasse 5 efter Dansk Vandløbsfaunaindeks for at have målsætningsopfyldelse.

Ved gennemgang af artslister fra bedømmelserne op- og nedstrøms dambruget i perioden 2005 – 2010 er der tegn på en forøgelse i antallet af forureningsindikerende arter både nedstrøms dambruget. Resultaterne af de biologiske vandløbsbedømmelser viser, at der er en målsætningsopfyldelse både op- og nedstrøms dambruget, jf. nedenstående tabel. Det forventes ikke, at der ved den fremtidige drift bliver problemer med opfyldelse af målsætningen i Von Å på grund af dambruget.

Tabel 7. Biologiske vandløbsbedømmelser efter Dansk Vandløbsfauna Indeks ved Toudal Fiskeri. Pårup Bæk er et tilløb til Von Å imellem station Von Å opstrøms og station Von Å nedstrøms.

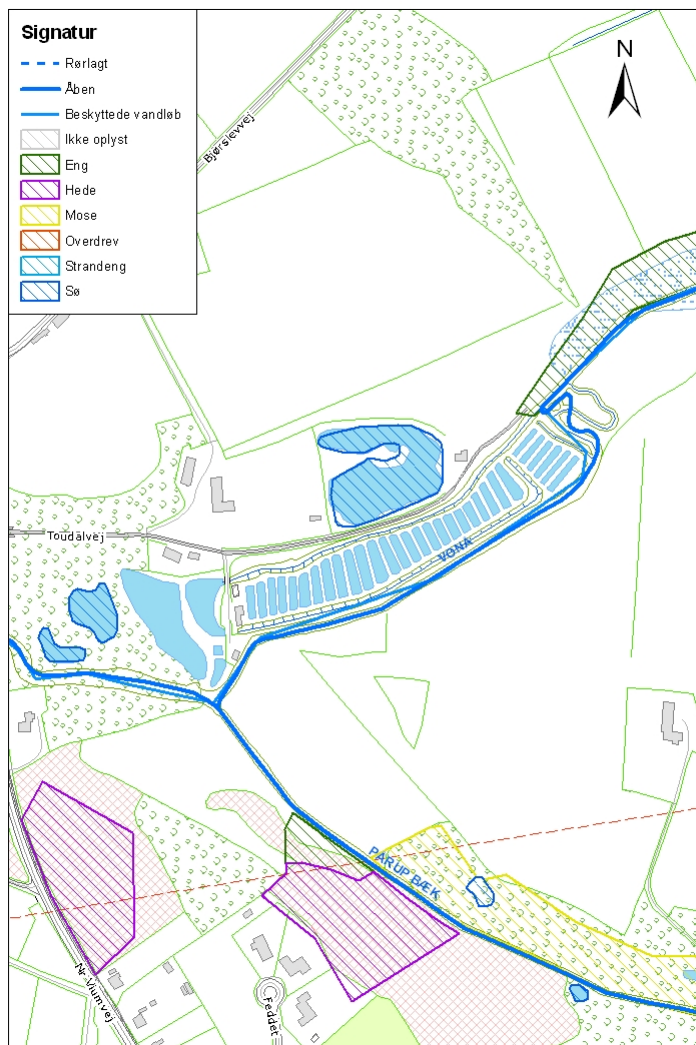
År	Von Å Opstrøms DVFI – kl. 5	Pårup Bæk Opstrøms (tilløb til Von Å)	Von Å Nedstrøms DVFI-kl. 5
2005	5	5	6
2006	6	4	4
2007	7	4	5
2008	7	5	5
2009	7	5	6
2010	4	4	5
2011	6	6	5

Der er stillet vilkår om at dambrugsdriften ikke må forhindre målsætningsopfyldelse nedstrøms dambruget.

4.7 Natur

§ 3-beskyttede naturområder

Toudal Fiskeri afleder spildevand til Von Å, der er beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3. Nord og Vest for Toudal Fiskeri ligger nogle §3-søer. Syd for dambruget ligger nogle §3 heder om en §3 mose.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at dambruget, med sin nuværende drift, ikke påvirker de nærliggende §3-beskyttede søer og enger. Der er i denne ansøgning ikke ansøgt om en geografisk udvidelse af dambruget.

Internationale naturbeskyttelsesområder – konsekvensvurdering

Konsekvensvurderingen af driften Toudal Fiskeri foretages på baggrund af bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbe-

skyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Dambrugets nærrecipient er Von Å, mellemrecipient er Vorgod Å og Skjern Å og fjernrecipient er Ringkøbing Fjord.

Von Å

Von Å er ikke udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde. Ca. 1 kilometer nedstrøms dambruget udleder Von Å i Vorgod Å.

Skjern Å og Vorgod Å

Skjern Å og den nederste del af Vorgod Å, fra det punkt hvor Von Å løber i Vorgod Å til Vorgod Å løber i Skjern Å, er udpeget som EF-habitatområde (H 61) på grundlag af arterne grøn kølleguldsmed, havlampret, flodlampret, laks, odder, vandranke, vandløb i lavland eller bjerge med bevoksning af *Ranunculus fluitantis* og *Callitriche-Batrachion*. Det er kommunens vurdering, at Toudal Fiskeri ikke har en udledning af væsentlig betydning for dette udpegningsgrundlag. Det er primært udledningen af organisk stof og lave iltniveauer, der har betydning for vandløbsfaunaen. Det vurderes at den fremtidige udledning fra Toudal Fiskeri ikke har en væsentlig indflydelse på EF-habitatområdet Vorgod Å / Skjern Å.

Ringkøbing Fjord

Skjern Å løber ud i Ringkøbing Fjord, som er udpeget som habitatområde (H 62) pga. arterne odder, flodlampret, havlampret, majsild, stavsild, vandranke. Odder er især tilknyttet vandløb og søer, men kan passere fjorden mellem vandløbssystemerne. Vandranke er ikke lokaliseret i fjorden, men er tilknyttet Gødel Kanal ved Nymindestrømmen og Sydlige Parallelkanal. Det vurderes i øvrigt, at de listede fiskearter ikke er særligt følsomme overfor en vis grad af eutrofiering. Majsild og stavsild trækker op i Skjern Å-systemet muligvis for at gyde.

Ringkøbing Fjord er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde (F 43) pga. arterne klyde, rørhøg, mosehornugle, splitterne samt store forekomster af trækfuglene knopsvane, pibesvane og sangsvane, kortnæbbet gås, knortegås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, hvinand, stor skallesluger og blishøne. Nogle af arterne er meget afhængige af bundvegetation i fjorden bl.a. svaner, svømmeænder og blishøns. Disse arter er gået meget tilbage på grund af manglende bundvegetation forårsaget af høj næringsstoftilførsel og problemstillinger omkring slusepraksis ved Hvide Sande Havn.

Ringkøbing Fjord er også udpeget som Ramsar-område.

EU vedtog i 2000 Vandrammedirektivet. Direktivet fastlægger bindende rammer for vandplanlægningen i EU, og det overordnede mål er, at alt overfladevand senest i 2015 skal have opnået mindst "god tilstand". I Danmark er direktivets bestemmelser lov-mæssigt fastlagt i miljømålsloven. I henhold til miljømålsloven har det tidligere Ringkøbing Amt og Miljøcentrene udarbejdet en basisanalyse med beskrivelse og analyse af miljøtilstanden og miljøbelastningen samt en risikovurdering.

I basisanalysen er der for Ringkøbing Fjords vedkomne beskrevet, at opgaven med at sikre målopfyldelse især er betinget af en supplerende indsats, der reducerer tilførslen af næringsstoffer. Det drejer sig først og fremmest om den vandbårne tilførsel af næringsstoffer. Der er især behov for en indsats, der reducerer næringsstoftilførslerne til fjorden. Målopfyldelse kræver også, at vandgennemstrømningen i slusen bliver håndteret efter fastlagte retningslinier af hensyn til fjordens økologi. De endelige handleplaner til sikring af målopfyldelse for Ringkøbing Fjord bliver dog først fastsat i 2010.

Den samlede transport af kvælstof og fosfor til Ringkøbing Fjord er nedbørsafhængig og varierer meget fra år til år. Kvælstoftransporten udgør ca. 5.800 tons pr år, mens fos-

fortransporten udgør ca. 170 tons pr. år (belastningsopgørelse for Ringkøbing Fjord i 2001).

Toudal Fiskeri nuværende udledning af næringssalte til fjorden er i gennemsnit (2009) ca. 6579 kg kvælstof og ca. 620 kg fosfor pr. år. Udledningen fra Toudal Fiskeri forventes i fremtiden at være uændret for kvælstof og fosfor.

I de seneste år har der været en række opkøb af dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord. Det tidligere Ringkøbing Amt, Skov- og Naturstyrelsen har opkøbt 3 dambrug ved Omme Å, som bidrager yderligere til en gradvis reduceret påvirkning af fjorden fra det samlede dambrugserhverv. Ringkøbing-Skjern Kommune har desuden i 2007 opkøbt Skrumsager Dambrug ved Lydum Å, og i 2008 vil Ganer Mølle Dambrug blive nedlagt. I 2010 er Herborg Dambrug ved Herborg Bæk opkøbt, og i oplandet til Ringkøbing Fjord har der tilmed været yderligere opkøb af dambrug foranlediget af vores nabokommuner samt Skov- og Naturstyrelsen. Skærpede krav til vandindvinding samt til anvendelse af medicin og hjælpepestoffer forventes at medføre, at en del mindre, lavteknologiske og nedslidte dambrug vil indstille produktionen.

Det er kommunens vurdering, at driften af Toudal Fiskeri ikke vil medføre udledninger, der hindrer miljømålenes opfyldelse eller medfører forringede vilkår for udpegningsgrundlaget i EF-habitat- og EF-fuglebeskyttelsesområdet.

Med hensyn til anvendelsen af medicin- og hjælpepestoffer på dambrug har kommunen udarbejdet en risikovurdering, der tager højde for muligheden for, at flere dambrug eller andre anlæg udleder medicin- og hjælpepestoffer (se bilag). Risikovurderingen er udarbejdet på baggrund af bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. Desuden indgår centrale udmeldinger fra Miljøstyrelsen samt Miljøklagenævnets afgørelse af 26. marts 2008 vedrørende medicin- og hjælpepestoffer på Møbjerg Dambrug. Risikovurderingen er udarbejdet for at sikre, at miljøkvalitetskravene nedstrøms Toudal Fiskeri og i Ringkøbing Fjord kan overholdes.

Kommunen har i miljøgodkendelsen af Toudal Fiskeri stillet midlertidige vilkår for anvendelsen af både medicin- og hjælpepestoffer, der er i overensstemmelse med risikovurderingen for derved at sikre, at vandkvalitetskravene nedstrøms dambruget og i Ringkøbing Fjord kan overholdes. De midlertidige vilkår revideres i forbindelse med, at viden grundlaget vedrørende medicin og hjælpepestoffer forbedres.

Det vurderes på baggrund af risikovurderingen samt de opstillede vilkår og procedurer for anvendelsen af medicin- og hjælpepestoffer, at miljøkvalitetskravene vil kunne overholdes i de berørte vandområder.

Konklusion

Det er kommunens vurdering, at det tilladte foderforbrug og anvendelse af medicin- og hjælpepestoffer på Toudal Fiskeri ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke Natura 2000 områderne i Skjern Å og Ringkøbing Fjord væsentligt eller hindre områdernes målsætningsopfyldelse.

4.8 Forureningsbegrænsning

På baggrund af de tilsendte oplysninger og vilkårene i godkendelsen vil dambruget kunne opfylde kommunens krav til indretning og forureningsbegrænsning, som sikrer, at kvalitetsmålsætningerne i de nedstrøms beliggende vandområder ikke påvirkes i væ-

sentlig grad. Specifikationerne til dambrugets renseforanstaltninger er beskrevet i den miljøtekniske beskrivelse i bilag 3 og i ansøgningsmaterialet fra dambruget.

4.9 Egenkontrol

Dambruget skal foretage egenkontrol bestående af 6 egenkontroller af udløbsvandet og 6 af indløbsvandet (overfladevand) fordelt over produktionsåret. Kontrollen udføres i henhold til dambrugsbekendtgørelsens bilag 3.

4.10 Årsrapportering

Driftsjournalen skal opgøres én gang om året pr. 31. december. Resultatet skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune med de i bilag 11 beskrevne oplysninger inden den 1. februar det efterfølgende år.

4.11 Vurdering af renere teknolog

Det er et grundlæggende princip i miljøbeskyttelsesloven, at virksomheder skal begrænse udledningen af forurenende stoffer mest muligt ved at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

BAT på Toudal Fiskeri

Muligheder for renere teknologi (fra ansøgningen)

Ifølge oplysninger fra ansøgeren anvender Toudal Fiskeri følgende teknologier indenfor Bedst Anvendelige Teknologier.

Foder

- Dambruget tilstræber at indføre en løbende driftsstyring omkring udfodring og produktion, og der anvendes kun foder med en høj fordøjelighed afpasset efter fiskenes behov ved de forskellige størrelser, og som derved giver anledning til den laveste potentielle udledning af B15, N og P og under hensyn til levering af et godt slutprodukt. Med den løbende udvikling der foregår hos foderfabrikanterne, forskningsinstitutionerne og den løbende skærpelse af kravene til slutproduktet fra kunderne, findes det ikke hensigtsmæssigt på forhånd at angive en bestemt fodertype.
- Krav til foderet vil minimum opfylde de krav der er fastlagt i dambrugsbekendtgørelsen, når fiskestørrelsen kommer over yngelstørrelsen (>ca. 20 g/stk. eller 50/stk. kg.) Inden daglig udfodring foretages en samlet vurdering ud fra oplysninger om vandets temperatur, iltforhold, fiskenes opførsel samt vejrudsigten det kommende døgn. Den daglige udfodring udføres efter en kombination af de anbefalede fodertabeller, der er udarbejdet af foderfabrikanterne på basis af ørredvækstmodeller (bl.a. From og Rasmussen), samt på baggrund af flere års praktisk erfaring hos ejeren/fiskemesteren på dambruget. Udfodringen sker enten som håndfodring eller via pendulautomater.

- Der er etableret vandstandsalarmer og strømudfaldsalarmer til imødegåelse af driftsuheld. Dambruget må betegnes som et lavteknologisk anlæg, der i en vis grad er indrettet og baseret på naturlige forekommende energiformer (indtag af overfladevand) og har således ikke behov for et stort udbygget alarmsystem. Der findes nødstrømsanlæg/ generatoranlæg, der kan anvendes i forbindelse med strømsvigt. I tilfælde af akut vandløbsforurening tages procedurer jf. bilag i ansøgningen i brug, netop med henblik på at begrænse skaderne og samtidig dokumentere eventuelle driftstab til brug ved opgørelse af erstatningskrav.

Management

- Dambruget fører løbende driftsjournal til delvis styring af produktionsplanlægningen og foderstyring og supplerer evt. med edb baserede programmer hos konsulent. Det/de anvendte edb-programmer er designet til ferskvandsdambrug og benyttes som supplement til den daglige drift. Edb-beregninger kan dog ikke erstatte en dambrugers mangeårige erfaringer omkring fiskenes trivsel i forhold til vandkvalitet, årstidsvariationer m.v. men er en hjælp til at nærme sig det optimale.
- Dambruget har etableret forhold der ud fra tilgængelig viden fremmer egenomsætningen på dambruget.
- Dambruget har etableret returpumpeanlæg, der sikre genanvendelse af vandet samt etableret beluftning af damme via kapselblæsere. Der er etableret nødgenerator og nødblæser. Dette er udført i forbindelse med en ændret vandindvindingsstilling i 2006 med afgivelse af ½ Qmm ved vandindtaget.
- Daglige arbejds gange i øvrigt:
  - almen tilsyn, herunder visuel overvågning af fiskenes helbredstilstand ved opsamling af døde fisk og evt. mikroskopering/obduktion.
  - hensigtsmæssig udfodring
  - sortering og transport af fisk
  - vedligeholdelse af anlæg, udstyr og renseanlæg
  - rensning af kummer (slam pumpes til depot)
  - indsamling, opbevaring og bortskaffelse af affald
  - desinficering/vaccination og sygdomsbekæmpelse
  - produktionsplanlægning
  - føring af driftsjournal
  - indkøb og salg af foder og æg/yngel m.v.

Rensning

- Dambruget har etableret mikrosigte og en plantelagune i forbindelse med en tidligere godkendelse af et højere foderforbrug, men dette er underkendt og ophævet af Klagenævnet og dambrugets retstilstand er bekendtgørelsens foderudmelding.
- Dambruget har etableret mekanisk ilttilsætning ved hjælp af piskere/beluftere, hvorved der opnås optimal iltforhold for udnyttelse af foderet. Opiltning af vandet er desuden med til at øge egenomsætning (mikrobiel omsætning af næringsstoffer og organisk stof inde på dambrugsarealet), foruden vandet afgasses for skadelige stoffer, primært CO₂ og NH₄.
- Dambruget producerer p.t. konsumfisk og har ikke behov for etablering af delrenseprocesser/udbygget slutrensning, idet belastningen fra produktionen er meget lavt set i forhold til gennemsnitsdambrug.

- Der synes ikke behov for vaccination af de fisk der anvendes i produktion, idet der ikke de seneste mange år har været sygdomme i besætningen, der kan vaccineres for.

Vand og energi forbrug

- Dambruget tilstræber ved nyindkøb og udskiftning af energikrævende udstyr, at købe det produkt der har det mindste energiforbrug til den pågældende opgave.
- Vandforbruget vurderes at være lavt pr. kg produceret fisk, selvom vandforsyningen ikke kan dække dambrugets fulde iltbehov.
- Der må forventes en mindre stigning i el-forbruget fremover, idet foderudviklingen går mod, at frembringe flere omsættelige kcal pr. kg foder, hvilket kræver en større iltforsyning af fiskebestanden til foderomsætning. Dette modvirkes dog til en vis grad af, at der vil være mindre ikke omsætteligt stof (forurening) pr. kg anvendt foder, der anvender/forbruger ilt til omsætning/nedbrydning på dambruget. Ved indkøb af dambrugets tekniske udstyr er et af kriterierne, at energiforbruget skal være mindst muligt. Ved løbende driftsoptimering forsøges at nedbringe det samlede energiforbrug.
- Der må påregnes anvendt en mindre mængde ren ilt (transportilt) i forbindelse med transport af fisk.
- Der anvendes årlig ca. 500 l brændstof (dieselolie og benzin) til traktor, bil, fodervogn, græsplejeredskaber m.v.

Slam

- Slamdepoter er etableret for opsamling af slam fra damme, kanaler og rensforanstaltninger. Depotene er godkendte i forbindelse med indretningen efter "dambrugsbekendtgørelsen". Der er etableret nødoverløb til bundfældning fra depot, men vil dog sjældent komme i funktion, idet depotet har en kapacitet der kan rumme de mængder der er aktuelle ved tømning/rensning af damme og bundfældningsanlæg.
- Slam afhændes efter de til en hver tid gældende regler. Det er hensigten at afhændelsen af slam sker til gødningsformål/ jordforbedring.
- Der kan evt. være problemer med indhold af forhøjede værdier af cadmium og nikkell efter reglerne i slambekendtgørelsen, idet vandløbet er okkerbelastet, hidrørende fra vandforsyningen. Der er dog mulighed for at søge dispensation fra reglerne ved ansøgning til Miljøstyrelsens husholdingsaffaldskontor.

Medicin og Hjelpestoffer

- Ansøger vurderer at der ikke er behov for vaccination af de fisk der anvendes i produktion, idet der ikke de seneste mange år har været sygdomme i besætningen, der kan vaccineres for.
- Brug af hjelpestoffer vurderes løbende i forhold til andre nye og mindre miljøbelastende stoffer. Der findes ikke p.t. den nødvendige viden og praktiske afprøvninger af andre stoffer der muliggør anvendelsen af andre stoffer end de stoffer som der hidtil er anbefalet til brug i dambrugserhvervet.

- Behandling og dosering sker efter dyrlægeordination for receptpligtige stoffer. Brug af hjælpestoffer anvendes under iagttagelse af Notat fra DMU af 19. Marts 1997 vedrørende brug af medicin og hjælpestoffer, DFU rapport nr. 52 -1998, Anneks 4 samt Notat fra Miljøstyrelsens Kemikaliekontor af 27. Nov 1996 vedr. brug af medicin og hjælpestoffer i dambrug samt seneste aktuel viden.
- Brug af medicin og hjælpestoffer vil blive anvendt i henhold til Dyrlægeloven og Dyreværnsloven og under tilsyn af Veterinærdirektoratet.
- Toudal Fiskeri søger at nedsætte modtageligheden for sygdomsangreb gennem optimering af det interne miljø (gode iltforhold, god foderstrategi), samt vaccinationer hvis det anbefales af dyrlæge.
- **ANTIBIOTIKA:** Det maksimale behandlingsomfang med antibiotika er regnet baglæns ud fra vandkvalitetskrav og vandføring. Dette afspejler ikke et "fylde-op" princip. En konkret og realitetsbetonet vurdering af det maksimale behandlingsbehov er ikke mulig, idet ingen kan forudsige tidspunkt og omfang af behandlingskrævende sygdomsudbrud. Det største behov opstår, hvis hele bestanden bliver sygdomsramt på én gang på det tidspunkt af året, hvor bestanden er størst. Medicinfoder kan kun anskaffes på recept fra en dyrlæge, der under embedsansvar kun udskriver den nødvendige mængde. Hvis det beregnede maksimale behandlingsomfang skulle være større end det aktuelt forekommende behov, vil dambruget derfor ikke kunne "fylde op" ud over det veterinære behov, så anvendelsen af antibiotika er selvregulerende på dette punkt.
- **HJÆLPESTOFFER:** Ved behandling med formalin vil dambruget udnytte den nyeste viden på området, herunder især "Formalin Omsætnings Rapporten"¹ og "Formalin Dosering Rapporten"². Formalin doseres i koncentrationen 20 mg/l af ren formaldehyd, 1/3 af tidligere tiders praksis, og der køres lukket kredsløb i mindst 4 timer for at opnå god virkning af formalinen. For samtlige hjælpestoffer gælder ligesom for antibiotika, at det ikke er muligt at forhåndsvurdere det maksimale behandlingsbehov på realistisk måde, og det kan ikke udelukkes, at hele bestanden kan blive behandlingskrævende på samme tid. I ansøgningen er derfor angivet det maksimale antal enheder, som kan behandles i forskellige scenarier, uden at miljøkvalitetskrav i recipienten overskrides ifølge modelberegning. BAT må ved behandling med hjælpestoffer være at behandle så effektivt og så hurtigt som muligt i det omfang, den enkelte situation tilsiger – i modsat fald risikeres gentagen intern smitte, så det samlede forbrug af hjælpestof stiger unødvendigt. Der er ikke nogen kendte, videnskabelige eller erfaringsbaserede alternativer til dette.

Affald

- Der etableres en industriaffaldsordning via den kommunale indsamling og genanvendelse af fast erhvervsaffald samt indsamling af olie- og kemikalieaffald i henhold til den/de kommunale affaldsregulativer. Affaldshåndteringen sker løbende sammen med virksomhedens øvrige aktiviteter.
- Døde fisk opbevares i lukket beholder i henhold til "dambrugsbekendtgørelsens" bestemmelser. Der etableres evt. aftale med Bjarnes Fisketransport eller lign.

---

¹ Ole Sortkjær, Lars-Flemming Pedersen & Niels Bering Ovesen: Omsætning af formalin i danske dambrug. Faglig rapport fra DMU nr. 699, 2008

² Ole Sortkjær, Niels Henrik Henriksen, Rasmus Demuth Heinecke Lars-Flemming Pedersen: Optimering af behandlingseffekten i akvakultur. Faglig rapport fra DMU nr. 659, 2008

ordning om afhentning af døde fisk. Døde fisk bortskaffes efter de Veterinære bestemmelser. Dødeligheden for den pågældende produktion kan normal ansættes til ca. 5 % af årsproduktionen.

Kommunens vurdering af dambrugets anvendelse af BAT

Dambruget skal drives efter bestemmelserne i dambrugsbekendtgørelsen med de tilføjede vilkår i denne afgørelse.

Der er installeret iltanlæg/belufferudstyr, der sikrer optimale iltforhold, således at fiskene udnytter (fordøjer/omsætter) foderet optimalt og samtidig sikrer optimale biologiske omsætninger af forurenende stoffer i damme, kanaler og bundfældningsanlæg. Et højt iltindhold minimerer risikoen for stress hos fiskene, der kan medføre svækkelse af immunsystemet med deraf følgende mulighed for sygdomsudbrud.

Slamdepotet indrettes ifølge dambrugsbekendtgørelsens bestemmelser. Overskudsvand fra slamdepot ledes tilbage til bundfældningsbassin. Slammet bortskaffes én gang om året. Slam bortskaffes i overensstemmelse med slambekendtgørelsen.

Medicin og hjælpestoffer anvendes kun når der er opstået et behov. Ifølge dambrugets årlige indberetninger er der kun anvendt ét medicinprodukt i 2 år ud af de sidste 5 år.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at denne godkendelse for dambrug, at de anlægsmæssige og driftsmæssige forhold på dambruget i tilfredsstillende grad lever op til BAT for den pågældende anlægstype.

Samlet BAT-vurdering

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at miljøgodkendelse vil være tilstrækkelig til at sikre, at udledningen fra dambruget ikke vil være til hinder for opfyldelse af målsætningerne i omgivelserne. Kommunen vurderer samtidig at der ikke er økonomisk proportionalitet i etablering af yderligere renseforanstaltninger.

5. Gyldighed og retsbeskyttelse

5.1 Gyldighed

Miljøgodkendelsen er gyldig straks efter modtagelsen.

Ved klage kan Miljøklagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse i klageperioden og mens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

5.2 Retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 af ferskvandsdambrug, skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes og om nødvendigt ajourføres. Samtidigt revurderes vandindvindingstilladelsen eller behandles ansøgning om ny vandindvindingstilladelse efter §20 i vandforsyningsloven.

Dambrugets retsbeskyttelsesperiode er 8 år efter at miljøgodkendelsen er givet. Undtaget er dog de tidsbegrænsede vilkår om medicin og hjælpestoffer.

Inden for retsbeskyttelsesperioden kan vilkårene i henhold til miljøbeskyttelseslovens §41a, stk. 2 kun ændres ved påbud eller forbud, hvis:

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse
- Væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik skaber mulighed for at nedbringe forureningen fra dambruget betydeligt, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger

Retsbeskyttelsen for ældre anlæg/aktiviteter udløber 8 år efter at disse blev godkendt første gang. Godkendelser, der er givet for mere end 8 år siden, kan altid revideres ved påbud fra kommunen efter miljøbeskyttelseslovens § 41 b.

6. Offentliggørelse og klagevejledning

6.1 Offentliggørelse

Afgørelsen bekendtgøres ved annoncering i Ugeavisen Ringkøbing, Ugeposten Skjern, Ugeposten Kibæk, Tarm Ugeblad, Videbæk Ugeavis tirsdag og onsdag den 4. og 5. oktober 2011. Derudover orienteres en række interessenter direkte jf. listen over modtagere af kopi af godkendelse.

6.2 Klagevejledning

Miljøgodkendelse

Der kan efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 11 klages over Kommunalbestyrelsens afgørelse. Klageperioden er 4 uger. Eventuel klage over afgørelsen skal være kommunen i hænde senest den 2. november 2011 ved kontortids ophør.

Ansøger vil ved klagefristens udløb blive underrettet om eventuelle indkomne klager.

Følgende kan klage: Ansøgeren, Sundhedsstyrelsen - Embedslægeinstitutionen Midtjylland samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens §§ 99-100.

Der gøres opmærksom på, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden har, samt i sagen i øvrigt. Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, 6950 Ringkøbing. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljø-klagenævnet, der er klagemyndighed.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr for hver selvstændig klageskrivelse på 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nævnet vil efter modtagelse af klagen sende en opkrævning på gebyret. Behandlingen af klagen påbegyndes ikke før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller klagesagen fører til at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises.

VVM-afgørelse

I henhold til planlovens § 58, stk. 1 nr. 4 kan kommunens VVM-afgørelse alene påklages til Naturklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål.

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlige interesse i sagens udfald. Det vil sige at De f.eks. kan klage, hvis De ikke mener, at kommunalbestyrelsen har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. De kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter Deres opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Klage indgives til Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV eller på mail til nkn@nkn.dk. Klagen skal være modtaget af Naturklagenævnet inden 4 uger fra offentliggørelsen, senest den 2. november 2011, ved kontortidens ophør.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr for hver selvstændig klageskrivelse på 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nævnet vil efter modtagelse af klagen sende en opkrævning på gebyret. Behandlingen af klagen påbegyndes ikke før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller klagesagen fører til at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises.

Hvis afgørelsen påklages, kan Naturklagenævnet påbyde et iværksat byggeri standset.

Fælles for afgørelsen for Miljøgodkendelsen og VVM

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Venlig hilsen

Ivan Thesbjerg

Faglig Koordinator
Miljø og Natur, Vandløb Fjorde Spildevand
Ringkøbing-Skjern Kommune

(kvalitetssikring)

Anders Nørskov Stidsen
Biolog
Miljø og Natur, Vandløb Fjorde Spildevand
Ringkøbing-Skjern Kommune

7. Liste over modtagere af kopi af godkendelsen

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

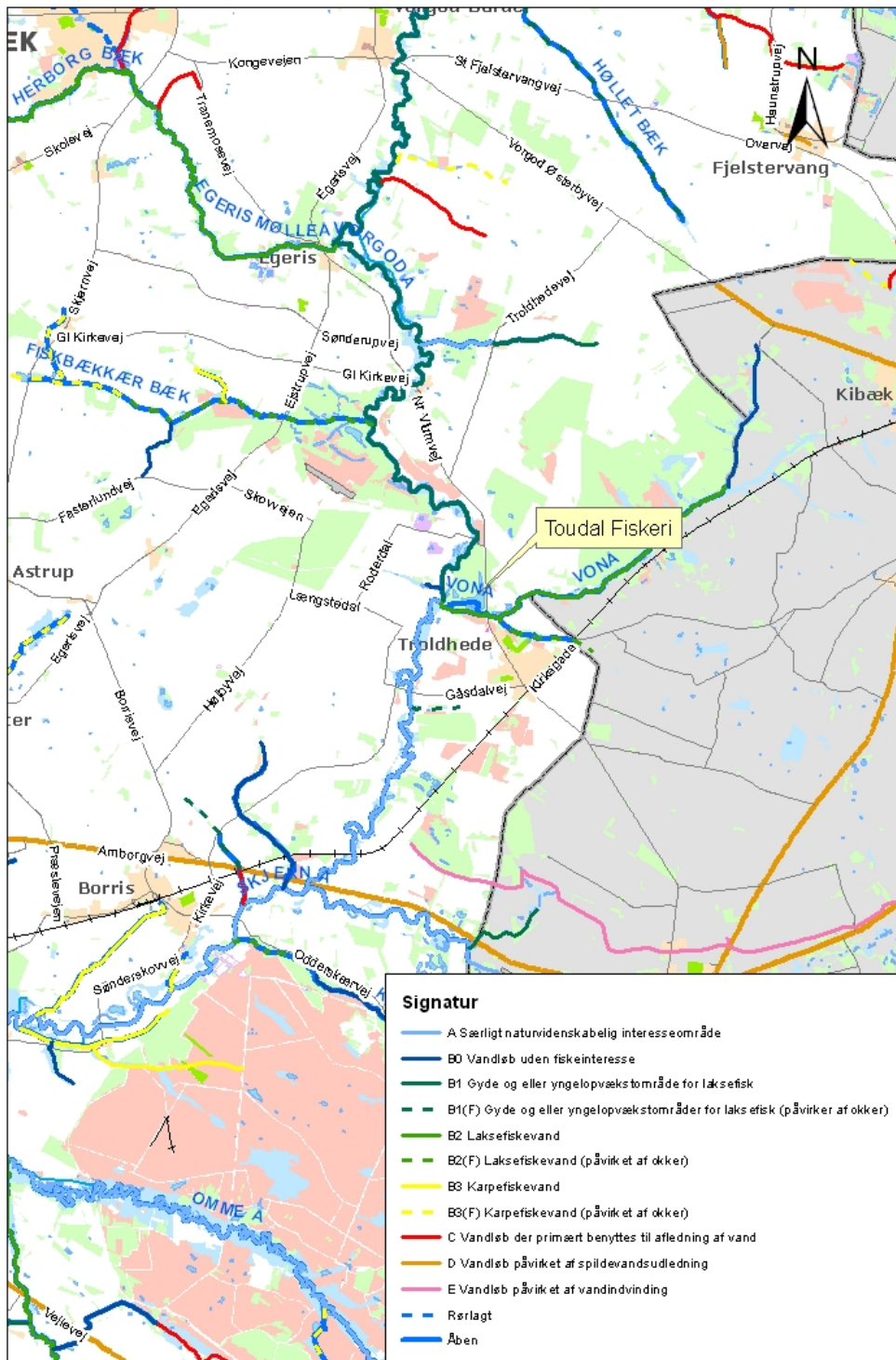
Ansøger / Konsulent:

- Ansøger Lars Gram Hansen, Springbjergvej 1a, 6900 Skjern
- Konsulent Jens Kristian Nielsen, Aquadam Toftvej 14, 6950 Ringkøbing, e-mail: aquadam@post9.tele.dk

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Jens Kristian Nielsen, Aquadam Toftvej 14, 6950 Ringkøbing, e-mail: aquadam@post9.tele.dk
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, v. Leif Søndergaard, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, (afid@aktivefritidsfiskere.dk)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1., Boks 403, 1553 København V, (mail@dkfisk.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, (dn@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune (ringkoebing-skjern@dn.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
- (natur@dof.dk), (ringkoebing@dof.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Leif H. Poulsen, Rosenhøj 16, 8670 Låsby, (leif.poulsen@net.telenor.dk), (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v/ Formand Niels Barslund, Vormstrup 2, 7540 Haderup (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Fiskeriinspektoret. Esbjerg afdeling. Auktionsgade 9, 6700 Esbjerg, (esb@fd.dk)
- Friluftsrådet, (midtvestjylland@friluftsradet.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K (fbr@fbr.dk)
- Fødevareregion Nord, Sønderskovvej 5, 8520 Lystrup, (region.vest@fvst.dk)
- Skjernådalens Lystfiskerforening, v. Bo Nielsen, Flintebakken 100, 1.tv, 8700 Horsens, (formand@skj-lf.dk)
- Sundhedsstyrelsen. Embedslægeinstitutionen Midtjylland. Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, (midt@sst.dk)

Bilag 1a. Beliggenhed af Toudal Fiskeri

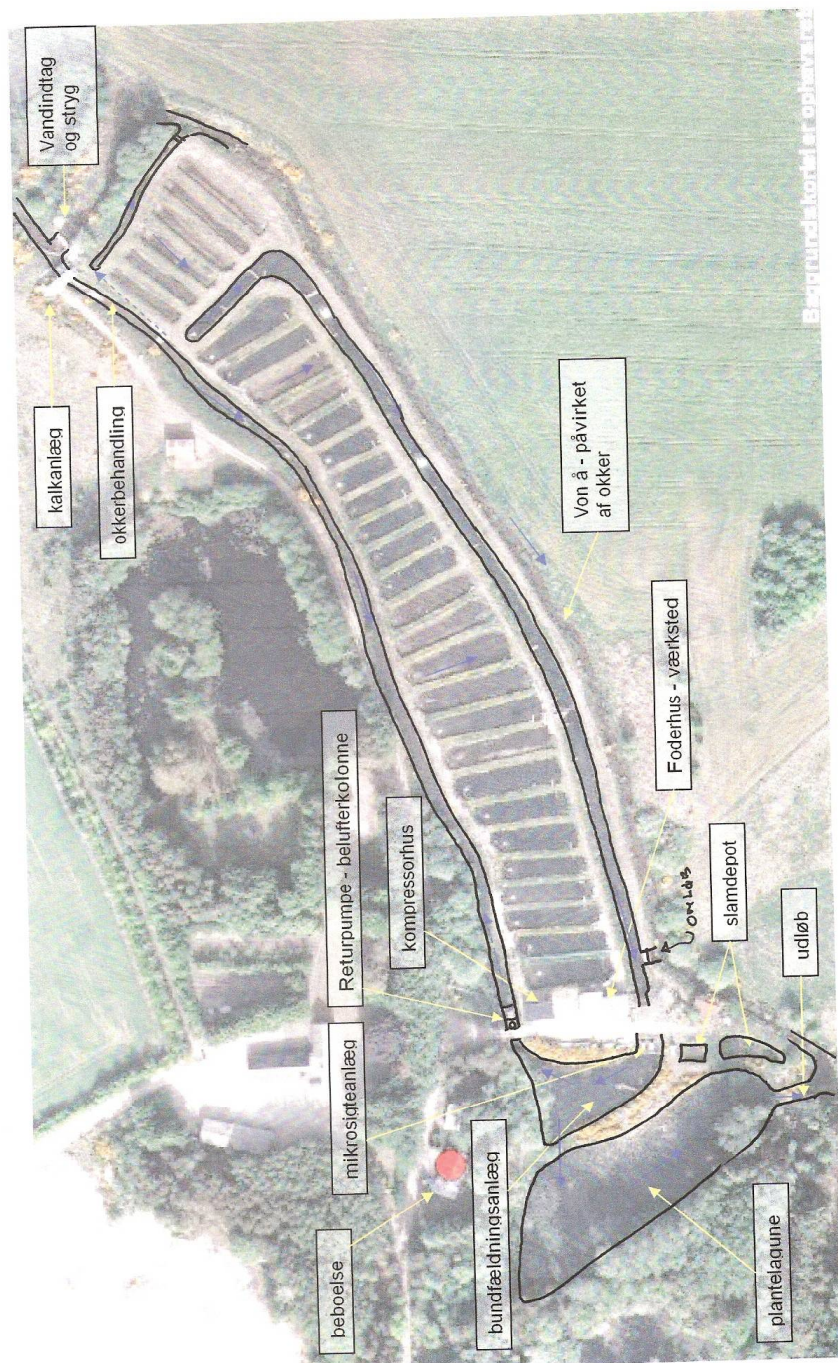

Bilag 1b. Luftfoto af Toudal Fiskeri

Toudal dambrug
Oversigtskort mål ca. 1:2.000

Bilag 3. Miljøteknisk beskrivelse

Den følgende beskrivelse af projektet bygger på virksomhedens oplysninger jævnfør ansøgningsmaterialet og på oplysningerne fra tidligere godkendelser mv., med særlig vægt på de miljømæssige og de planlægningsmæssige forhold.

Historik

Dambruget blev etableret i slutningen af 1800 tallet formodentlig ved deklaration af 1883. Dambruget fik den 5. april 1990 udmeldt et tilladeligt foderforbrug på 164,9 tons/år. Dambrugets ejer fandt, at det maksimalt tilladelige årlige foderforbrug i udmeldingen var for lavt, bl.a. pga. virusudbrud, og ankede derfor udmeldingen til Miljøstyrelsen den 26. april 1990. Miljøstyrelsen stadfæstede amtets afgørelse den 30. maj. Miljøstyrelsen stadfæstede amtets afgørelse den 30. maj 1990. Dambruget ankede Miljøstyrelsens afgørelse til Miljøklagenævnet den 23. januar 1991. Miljøklagenævnet afviste at tage klagen op til behandling, da klagen var indsendt efter klagefristens udløb. Miljøklagenævnet oplyste desuden, at et større foderforbrug på dambruget herefter vil kræve godkendelse efter daværende miljøbeskyttelseslov §35.

A/S N. Jøker ansøgte den 3. august 1994 Ringkøbing Amt om miljøgodkendelse af Toudal Fiskeri. Ringkøbing Amt godkendte den 12. januar 1995 Toudal Fiskeri med et årligt foderforbrug på 200 tons/år. Denne afgørelse blev anket til Miljøstyrelsen af Dansk Sportsfiskerforening den 12. februar 1995. Miljøstyrelsen ophævede godkendelsen den 8. juli 1996, herved blev dambrugets tilladelige foderforbrug reduceret til udmeldingens 164,9 tons/år. Ringkøbing Amt og A/S N. Jøker ankede Miljøstyrelsens afgørelse til Miljøklagenævnet. Sideløbende gav Ringkøbing Amt den 15. december 1998 en midlertidig godkendelse af Toudal Dambrug på 200 tons foder pr. år. Denne miljøgodkendelse var gældende til den 14. december 1998, hvor Miljøklagenævnet afviste at behandle klagen. Toudal Dambrug var således uden godkendelse og havde et tilladeligt foderforbrug på udmeldingens 164,9 tons pr. år.

Ringkøbing Amt meddelte den 9. maj 2000, at der skulle indsendes ansøgning om miljøgodkendelse af Toudal Fiskeri senest den 1. juli 2000. Efter udsættelse af ansøgningsfristen modtog amtet den 5. september 2000 en ansøgning, udarbejdet af BST Esbjerg, til miljøgodkendelse af Toudal Fiskeri. I ansøgningen ansøges der om et årligt foderforbrug på 300 tons/år.

Ringkøbing Amt har efterfølgende lavet en udkast til miljøgodkendelse, hvorefter sagen blev sat i bero pga. nogle klagesager.

Ringkøbing-Skjern Kommune overtog sagen fra Ringkøbing Amt og har genoptaget sagen igen i 2010.

Påbud om anvendelse af medicin- og hjælpestoffer

Ringkøbing Amt har i oktober 2006 sendt et påbud til Toudal Fiskeri, om ophør i anvendelse af medicin- og hjælpestoffer, indtil dambruget havde ansøgt om og opnået tilladelse til anvendelsen. Dambruget påklagede påbuddet til Skov- og Naturstyrelsen, som var klagemyndighed på det tidspunkt.

Samtidig sender Toudal Fiskeri en midlertidig ansøgning om medicin og hjælpestoffer til Ringkøbing amt.

Den 7. juli 2011 har natur og miljøklagenævnet lavet en afgørelse i sagen ifm. med påbud. Nedenstående tekst fra afgørelsen:

“Natur- og Miljøklagenævnet ophæver det tidligere Ringkøbing Amts påbud af 2. oktober 2006 efter miljøbeskyttelseslovens § 41 om at ophøre med at anvende medicin og hjælpestoffer på Toudal Fiskeri.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed”.

“Toudal Fiskeri har i overensstemmelse med de regler, der gælder for miljøgodkendelse af dambrug uden samlet miljøgodkendelse, ansøgt om, men endnu ikke opnået en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 39, jf. § 33, stk. 1.

Nævnet finder derfor, at reguleringen af Toudal Fiskeris anvendelse af medicin og hjælpestoffer skal ske gennem en godkendelse i medfør af miljøbeskyttelsesloven § 33, stk. 1, jf. § 39, idet reguleringen heraf ikke kan ske uden stillingtagen til den indretning og drift, som kan godkendes efter de nærmere regler i miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed. Af særlig betydning er dels, at en nærmere vurdering af, hvilke udledninger anvendelse af medicin og hjælpestoffer på et dambrug vil resultere i, forudsætter, at der tages stilling til, hvilke bedste, tilgængelige teknikker dambrug kan iværksætte med henblik på begrænsninger i anvendelsen af medicin og hjælpestoffer, dels at det er nødvendigt at vurdere anvendelsen af medicin og hjælpestoffer i forhold til produktionens størrelse. Nævnet henviser i forhold til sagens videre behandling i kommunen til Miljøklagenævnets afgørelse af 26. marts 2008 om Møbjerg Dambrug (j.nr. MKN-104-00120). Natur- og Miljøklagenævnet ophæver herefter det tidligere Ringkøbing Amts påbud af 2. oktober 2006. Regulering af dambrugets anvendelse af medicin og hjælpestoffer hjemvises herefter til behandling i Ringkøbing Kommune i forbindelse med, at dambruget meddeles en miljøgodkendelse.”

Indretning

Toudal Fiskeris aktuelle og fremtidige indretning fremgår af ansøgningens kortbilag (bilag 2 til miljøgodkendelsen)

Det samlede grundareal, der anvendes af dambruget, er 17.554 m², hvoraf vandoverfladearealet udgør ca. 14.500 m².

Det vanddækkende og det bebyggede areal anvendes på følgende måde:

Tabel 8. Dimensioner af kanaler, produktionsanlæg, bundfældning og plantelagune.

Produktionsenheder	Antal enheder	Længde (m)	Bredde (m)	Areal (m ²)	Areal i alt (m ²)	Dybde (m)	Volume/enhed (m ³)	Opholdstid (t)
Fødekanal	1	277	5	1385	1385	0,9	1247	0,8
Bagkanal	1	344	5	1720	1720	0,7	1204	0,8
Dam 1 - 25	25			247,8 (gns.)	6220	0,9	223	4,0 (inkl. dam 26-31)
Dam 26 - 31	6			172,5 (gns.)	1035	0,7	121	
Bundfældning	1			990	990	1,3	1287	0,8
Plantelagune	1			2766	2766	1,3	2766	2,6
Slambassin	1			56	56			
Samdepot	1			400	400			
Foderhus				50	50			
Kalkhus				16	16			
I alt					14638			

Nærmeste naboejendom ligger indenfor en afstand af ca. 100 m. fra de damme, der ligger længst mod vest.

Vandforsyning

Friskvand ledes fra kommunevandløbet Von Å til dambrugets produktionsafsnit. Den 23. juni 2006 er der givet vandindvindingstilladelse til indvinding af maksimalt 400 l/sek. mens halvdelen af medianminimumsvandføringen, svarende til 292 liter/sekund, altid skal passere forbi dambruget.

Indløb

Vand tages ind fra Von Å. Før indløbet er der etableret omløbsstryg. I forbindelse med indløbet ligger kalkhuset. Der anvendes 30 – 50 tons kalk om året til at hæve pH-værdien i indløbsvandet. Der er placeret en altpisker efter kalkhuset for at øge opløseligheden af kalken i vandet.

Damme

Toudal Fiskeri er indrettet med 31 traditionelle jorddamme, fødekanal og bagkanal. Dammene renses op, før der sættes nye fisk ud.

Rensningsanlæg

Vand ledes fra bagkanal til bundfældningsbassin via 2 mikrosigter med hver en kapacitet på 350 l/s. Det slam, der opsamles i mikrosigterne, ledes til slambassin. Dette bassin måler 56 m² og er 1,5 m dybt. Bassinets sider er spunset. Bassinet tømmes 5-6 gange om året. Afhænger af behovet samt vind og vejr. Der er overløb fra slambassinet til mikrosigterne. Bundfældningsbassinet har et areal på ca. 990 m². Bundfældningsbassinet er ca. 1,3 m. dybt. Fra bundfældningsbassinet er der "overløb" til en plantelagune på ca. 2.766 m². Plantelagunen er ca. 1,3 m. dyb og fungerer som et ekstra bundfældningsbassin. D.v.s. udløbsvandet opnår en lang opholdstid, før udledning til Von Å.

Slamdepotet, som kan rumme 400 m³ slam, ligger ved siden af slambassinet. Slam fra bundfældningsanlægget og slambassinet opbevares i slamdepotet.

Der er installeret et støvsugeranlæg, som skal fjerne slam fra bundfældningsanlægget. Støvsugeren skal "køre" i en ramme, som flyttes rundt i bundfældningsanlægget. Støvsugeren forbedrer rensningen af spildevandet fra fiskeriet.

Foderopbevaring

Foderet opbevares i plastsække på paller i foderhuset (se tegning 2). Alle fodertyperne hjemkøbes færdigblandet hos leverandøren.

Beluftning/iltning

For enden af fødekanalen er der installeret returpumpe og biofilter for at øge iltningen af vandet. Returpumpen har en kapacitet på 150 l/s. Driftstid for returpumpen afhænger af vind og vejr. I 1999 var returpumpen i drift i sammenlagt 1 måned. Normalt er returpumpen i drift ca. 4 måneder om året. Desuden er der 5 iltpiskere, som anvendes efter behov, fordelt i bagkanalerne.

Øvrige maskiner

Hos Toudal Fiskeri er der følgende maskiner:

- Fiskesorterer
- Fodervogn
- Fiskesnagl til levering
- Pumper

Bilag 4. Lovgrundlag

Godkendelsen er primært givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet). Listen omfatter love, bekendtgørelser og regionplaner:

- Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- Bekendtgørelse om kvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af visse farlige stoffer til vandløb, søer eller havet, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010.
- Bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1650 af 13. dec. 2006 (Slambekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december. 2010.
- Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007.
- Bekendtgørelse om ferskvandsdambrug (dambrugsbekendtgørelsen), Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1325 af 20. nov. 2006.
- Bekendtgørelse om samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 267 af 27. marts 2010.
- Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v., Miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 635 af 7. juni 2010.
- Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. nr. 1353 af 11. december 2006.
- Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, nr. 1640 af 13. december 2006 (godkendelsesbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, nr. 259 af 259 af 23. marts 2010 (olietankbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om affald, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010.
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24. september 2009 (naturbeskyttelsesloven).
- Lov om kemiske stoffer og produkter, lovbekendtgørelse nr. 1755 af 22. december 2006 (kemikalieloven).
- Lov om miljøbeskyttelse, lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 (miljøbeskyttelsesloven).
- Lov om planlægning, lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009 (planloven).

- Regionplan Ringkjøbing Amt 2005 (videreført i Kommuneplan 2009)

Bilag 5. Vejledninger og rapporter m.m.

- Afløbskontrol på dambrug, faglig rapport fra DMU nr. 260, 1998.
- Faunapassageudvalgets 5 rapporter, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri m.fl., februar 2004.
- Fjorback, C. 2010. Risikovurdering for Skjern Å-systemet, inkl. Ringkøbing Fjord – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras A/S.
- Forsøgsprojekt Døstrup Dambrug, faglig rapport fra DMU, nr. 434, 2003.
- Larsen, S.E. og Svendsen, L.M., 2002. Notat vedrørende tilpasning af udlederkrav ved overgang fra tilstandskontrol til transportkontrol i Bovbjerg Pedersen, P., Grønborg, O. & Svendsen, L.M., (reds.) 2003. Modeldambrug – specifikationer og godkendelseskrav. Rapport fra faglig arbejdsgruppe”. Arbejdsrapport fra DMU nr. 183.
- Masterplan – udvikling af akvakultur i Ringkøbing-Skjern Kommune 2009-2015.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1998, Biologisk bedømmelse af vandløbskvalitet.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 3/1998, Godkendelse af ferskvandsdambrug.
- Miljøstyrelsen luftvejledning nr. 2/ 2001.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/ 1984, ekstern støj fra virksomheder.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, Beregning af ekstern støj fra virksomheder.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/1985, Begrænsning af lugtgener fra virksomheder.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1990, Begrænsning af luftforurening fra virksomheder.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 3/2008, Vejledning om godkendelse af ferskvandsdambrug.
- Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997, Lavfrekvent lyd, infralyd og vibrationer i eksternt miljø.
- Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for ”Måle og dokumentationsprojekt for modeldambrug” juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08.
- Modeldambrug – Specifikationer og godkendelseskrav – faglig rapport fra DMU nr. 183, 2003.
- Redegørelse vedrørende det tekniske grundlag for miljøgodkendelse af dambrug. Danmarks Fiskeriundersøgelser, Rapport nr. 52 - 98.

Bilag 6. Dokumentation af vilkår til støj

Dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal ske ved støjmålinger i omgivelserne, udført efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og 6/1984 eller kildestøjsmålinger kombineret med beregning udført efter den nordiske beregningsmodel for ekstern industristøj som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993.

Kvalitetskrav til målinger og afrapportering

Målinger og beregninger skal udføres af et firma/ laboratorium, der er akkrediteret til støjmålinger eller af en person, som er certificeret til at udføre sådanne målinger, jf. *"Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. nr. 1353 af 11. december 2006"*.

Målinger og afrapportering skal udføres som angivet i bekendtgørelsens bilag 4.

Kontrolmålinger skal udføres, når virksomheden er i drift ved maksimal belastning, og driftsforholdene skal beskrives i målerapporten.

Ved beregninger skal rapporten indeholde de nødvendige oplysninger om beregningernes forudsætninger. Støjkilderne skal beskrives og deres kildestyrke angives.

For hver enkelt støjkilde, hvor der foretages målinger, skal desuden angives lydtrykkniveauet i dB(A), målt i et geometriske veldefineret og - så vidt muligt - let tilgængeligt kontrolpunkt tæt på kilden. Jvf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1993 pkt.3.1.

Rapporten sendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter, at målingen er gennemført.

Vurdering af resultater

Støjgrænsen anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier ligger under vilkårets grænseværdi med tillæg af måleubestemthed. For faste støjkluder kan der normalt accepteres en maksimal måleubestemthed på 3 dB(A), jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, pkt. 3.5. Rapporten sendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter målingen er gennemført.

Bilag 7. Behandlingsprocedure for medicin og hjælpestoffer

Behandlingsprocedure for hjælpestoffer.

For at sikre overholdelse af de specifikke vilkår vedrørende hjælpestoffer i godkendelsen skal nedenstående behandlingsprocedure følges.

Behandling ved normalt vandflow

Stof	Total dosering	Max volume vand der må behandles af gangen	Kommentarer
Brintoverilte	5,0 mg/l	800 m ³	Der kan behandles maks. 800 m ³ ad gangen med en koncentration på 5 mg brintoverilte / l, svarende til en mængde på 4000 gram rent stof. Der skal afventes 16 timer før næste behandling.
Brintoverilte Korttidsbehandling	5,0 mg/l	2272 m ³	Der kan behandles maks. 2272 m ³ ad gangen med en koncentration på 5 mg brintoverilte / l. Denne behandling må i gennemsnit højst ske 1 gang pr måned, og mindst 6 dage imellem
Formalin	20 mg/l	149 m ³	Der behandles maks 149 m ³ ad gangen med en koncentration på 20 mg/l svarende til en mængde på i alt 12,4 liter 24,5% formalin eller 9,0 liter 37,0% formalin. Udløb fra behandlede damme må først starte 5,75 timer efter at stoffet er tilsat. Der skal afventes 21 timer før næste behandling.
Formalin Korttidsbehandling	20 mg/l	210 m ³	Der behandles maks 210 m ³ ad gangen med en koncentration på 20 mg/l. Udløb fra behandlede damme må først starte 5,75 timer efter at stoffet er tilsat. Denne behandling må i gennemsnit højst ske 1 gang pr måned, og mindst 6 dage imellem
Kobber	0,10 mg/l	1075 m ³	Der kan behandles maks. 1075 m ³ ad gangen med en koncentration på 0,10 mg kobber / l svarende til en mængde på 268,8 gram blåsten. Der skal afventes 26 timer før næste behandling.
Kloramin-T			Der kan ikke anvendes Kloramin-T ved normalt vandflow.
Iodprodukter, Virkon S til desinfektion	-	-	Der kan anvendes iod-produkter eller Virkon S til desinfektion af støvler, udstyr og damme. Iodprodukter må ikke udledes med procesvandet.

Hydratkalk	-	-	Der kan anvendes hydratkalk til desinfektion af tørlagte damme i forbindelse med sygdomsbekæmpelse.
------------	---	---	---

Behandling ved reduceret vandindtag fra åen eller reduceret vandflow gennem behandlet enhed (ved Kloramin-T)

Stof	Total dosering	Maks. volume vand der må behandles af gangen	Kommentarer
Brintoverilte	5,0 mg/l	1575 m ³	Der kan behandles maks. 1575 m ³ ad gangen med en koncentration på 5 mg brintoverilte / l, svarende til en mængde på 7875 gram rent stof. Før tilsætningen starter reduceres vandindtag fra åen til 193 l/s. Vandindtaget skal reduceres i 8 timer efter tilsætningen af brintoverilte. Herefter genoprettes normalt vandindtag. Der skal afventes 19 timer før næste behandling.
Brintoverilte Korttids-behandling	5,0 mg/l	3150 m ³	Der kan behandles maks. 3150 m ³ ad gangen med en koncentration på 5 mg brintoverilte / l. Før tilsætningen starter reduceres vandindtag fra åen til 193 l/s. Vandindtaget skal reduceres i 8 timer efter tilsætningen af brintoverilte. Herefter genoprettes normalt vandindtag. Denne behandling må i gennemsnit højst ske 1 gang pr måned, og mindst 6 dage imellem
Formalin	20 mg/l	342 m ³	Der kan behandles maks. 342 m ³ ad gangen med en koncentration på 20 mg/l svarende til en mængde på i alt 28,4 liter 24,5% formalin eller 20,5 liter 37,0% formalin. Udløb fra behandlede damme må først starte 5,75 timer efter at stoffet er tilsat. Før tilsætningen starter reduceres vandindtag fra åen til 145 l/s. Vandindtaget skal reduceres i 8,5 timer efter tilsætningen af Formalin. Herefter genoprettes normalt vandindtag. Der skal afventes 26 timer før næste behandling.
Kobber	0,10 mg/l	1235 m ³	Der kan behandles maks. 1235 m ³ ad gangen med en koncentration på 0,10 mg kobber / l svarende til en mængde på 308,8 gram blåsten. Før tilsætningen starter reduceres vandindtag fra åen til 193 l/s. Vandindtaget skal reduceres i 4 timer efter tilsætningen af Formalin. Herefter genoprettes normalt vandindtag. Der skal afventes 28 timer før næste behandling.

Kloramin-T	3,9 mg/l	<p>Én af følgende damme kan behandles: 26, 27, 28 eller 30. De øvrige damme må ikke behandles</p>	<p>Der kan behandles én af nævnte damme ad gangen med en koncentration på 3,9 mg Kloramin-T / l svarende til en mængde på maks. 1816 gram Kloramin-T.</p> <p>For dam 26 gælder: Før tilsætningen starter reduceres vandflow gennem dam 26 til 1,9 l/s. Vandflow reduceres i 13,0 timer. Herefter genoprettes normalt vandflow. Der skal afventes 45 timer før næste behandling.</p> <p>For dam 27, 28 eller 30 gælder: Før tilsætningen starter reduceres vandflow gennem dammen til 2,0 l/s. Vandflow reduceres i 15,0 timer. Herefter genoprettes normalt vandflow. Der skal afventes 47 timer før næste behandling.</p>
Iod-produkter, Virkon S til desinfektion	-	-	<p>Der kan anvendes iod-produkter eller Virkon S til desinfektion af støvler, udstyr og damme. Iodprodukter må ikke udledes med procesvandet.</p>
Hydratkalk	-	-	<p>Der kan anvendes hydratkalk til desinfektion af tørlagte damme i forbindelse med sygdomsbekæmpelse.</p>

For at beregne hvilke damme (samtidigt) kan behandles med de angivne mængder af hjælpestoffer, skal følgende volumer (m³/dam) anvendes:

SKEMA 1						
Oversigt over dam volumen og dosering						
Dam nr.	Volumen kbm	Formalin, 24,5% l/dam	Formalin, 37% l/dam	Blåsten g/dam	Kloramin g/dam	Ittningsmiddel g/dam
1	210	17	12	52		1049
2	199	17	11	50		995
3	227	19	13	57		1134
4	204	17	11	51		1022
5	190	16	10	47		950
6	250	21	14	63		1251
7	247	21	14	62		1233
8	275	23	15	69		1377
9	294	25	16	74		1472
10	302	25	17	75		1508
11	341	28	19	85		1706
12	342	29	19	86		1710
13	248	21	14	62		1242
14	217	18	12	54		1085
15	198	17	11	50		990
16	182	15	10	45		909
17	163	14	9	41		815
18	160	13	9	40		801
19	158	13	9	39		788
20	142	12	8	36		711
21	150	13	8	38		752
22	160	13	9	40		801
23	201	17	11	50		1004
24	231	19	13	58		1157
25	284	24	16	71		1418
26	90	7	5	22	358	448
27	113	9	6	28	451	564
28	113	9	6	28	454	567
29	141	12	8	35		707
30	116	10	6	29	462	578
31	152	13	8	38		760

Behandlingsprocedure Mediciner

- Med oxolinsyre må der maksimalt behandles 127.385 kg fisk ad gangen på hele dambruget. Oxolinsyre må maksimalt doseres i en koncentration på 12,5 g aktivt stof pr. 1.000 kg fisk.
- Med sulfadiazin må der maksimalt behandles 45.706 kg fisk ad gangen på hele dambruget. Sulfadiazin må maksimalt doseres i en koncentration på 25 g aktivt stof pr. 1.000 kg fisk.
- Hvis der anvendes trimethoprim skal det anvendes sammen med sulfadiazin i forholdet 1:5. Trimethoprim må maksimalt doseres i en koncentration på 5 g aktivt stof pr. 1.000 kg fisk.
- Med amoxicillin må der maksimalt behandles 58 kg fisk ad gangen på hele dambruget. Amoxicillin må maksimalt doseres i en koncentration på 80 g aktivt stof pr. 1.000 kg fisk.
- Med florfenicol må der maksimalt behandles 111.462 kg fisk ad gangen på hele dambruget. Florfenicol må maksimalt doseres i en koncentration på 10 g aktivt stof pr. 1.000 kg fisk.
- Med oxytetracyklin må der maksimalt behandles 5.962 kg fisk ad gangen på hele dambruget. Oxytetracyklin må maksimalt doseres i en koncentration på 100 g aktivt stof pr. 1.000 kg fisk.

Bilag 8. Forudsætning for beregninger af medicin- og hjælpestoffer

Forudsætningerne og de tekniske forhold vedrørende beregning af maksimale koncentrationer (tilladelige og aktuelle) ved udløbet af dambruget fremgår af nedenstående tabel.

Omsætning/ Immobilisering	Hjælpestoffer: Følgende omsætningsfaktorer for hjælpestoffer er brugt:					
	Omsætning vand og sediment i damme, bagkanal og bundfældningsbassin					
		Brintoverilte	Kloramin-T	Kobber	Formalin	
	Ekspontiel omsætningsrate (t^{-1})	0,3**	0,02**	0,1**	0,750*	
	*jf. Faglig rapport fra DMU nr. 699 – 2008. Omsætning af formalin i danske dambrug ** jf DFU-rappor nr. 135-04					
	Medicin: For medicin bruges følgende genfindelsesprocenter, jf. Brev fra Miljøstyrelsen af 27. oktober 2006:					
	Oxolin-syre	Florfenicol	Amoxicillin	Oxytetra-cyclin	Sulfadia-zin	Trimetho-prim
GF %	36	42	100	100	24	60

Procedure for beregning af de maksimale tilladelige koncentrationer i dambrugets udløb

De maksimale tilladelige koncentrationer (C_x) (dvs. når miljøkvalitetskravene overholdes i dambrugets udløb) er beregnet ud fra miljøkvalitetskravene (MKK og KMKK), den fortyndingsfaktor (FF), der opnås i den aktuelle recipient, samt reduktionsfaktorerne, jf. risikovurdering for vandløbssystemet.

Koncentrationerne beregnes efter følgende formler:

Maksimal tilladelige middelkoncentrationer: $C_{\text{middelmax}} = \text{MKK} * \text{FF} * \text{evt. R-fak.}$

Maksimal tilladelige koncentrationer: $C_{\text{max}} = \text{KMKK} * \text{FF} * \text{evt. R-fak.}$

hvor, fortyndingsfaktoren $\text{FF} = Q_{\text{mm}} / Q_{\text{dambrug}}$

Q_{mm} = Recipientens medianminimumsvandføring umiddelbart nedstrøms dambruget.

Q_{dambrug} = Vandføringen gennem dambruget

MKK = Miljøkvalitetskrav

KMKK = Korttidsmiljøkvalitetskrav

R-fak. = Reduktionsfaktor, jf. risikovurdering for vandløbssystemet

Bilag 9. Udlederkrav – kontrol af dambrugets udledninger.

Udledningen af organisk stof, kvælstof, fosfor og suspenderet stof fra Toudal Fiskeri skal overholde følgende kravværdier:

STOF	mg/l
Organisk stof (BI5)	1
Ammonium-kvælstof (NH ₄ -N)	0,4
Total-kvælstof	0,6
Total-fosfor	0,05
Suspenderet stof	3

Koncentrationsforøgelsen fra indløb til udløb skal overholde kravværdierne. Overholdelse af kravværdier vurderes af tilsynsmyndigheden således:

For hvert af de 2 eller 6 prøvedøgn i kalenderåret beregnes koncentrationsforøgelsen for hvert stof som

$$C_{ud} - C_{ind}$$

hvor

C_{ud} er stoffets koncentration i udløbsvandet i prøvedøgnet

C_{ind} er stoffets koncentration i indløbsvandet ELLER C_{ind} er stoffets koncentration i grundvandet.

Ved 6 prøver:

For hvert stof beregnes gennemsnittet M og spredningen (standardafvigelsen) S af ovenstående beregninger. Udlederkravet for stoffet anses som overholdt hvis

$M + 0,16 \times S$ er mindre end kravværdien

Bilag 10. VVM-screening

1. Ansøgning

Toudal Fiskeri har den 31. marts 2011 indsendt supplerende ansøgning til ansøgningen om miljøgodkendelse af Toudal Fiskeri. Supplerende ansøgning er indsendt af dambrugsejeren's nuværende miljøkonsulent Jens Kristian Nielsen, Aquadam.

Den første ansøgning til miljøgodkendelsen blev indsendt af konsulentfirmaerne A/S N. Jøker og BST Esbjerg i september 2000.

Den 22. december 2010 har ansøgeren indsendt en ansøgning om medicin og hjælpestoffer. Ansøgningen om medicin og hjælpestoffer er indsendt af Jens Kristian Nielsen, Aquadam. Der ansøges om en samlet godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5.

Toudal Fiskeri er beliggende på matr.nr. 7a m.fl. Den Østlige Del Nr. Vium og adressen Toudal vej 2-4, 6920 Videbæk. Dambruget ejes af Lars Gram Hansen, Springbjergvej 1a, 7183 Randbøl.

2. Lovgrundlag

VVM-screeningen foretages i henhold til bekendtgørelse nr. 1510 af 15. dec. 2010 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Til screeningen er anvendt de kriterier, der skal anvendes ved vurderingen af, om et anlæg kan få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 3, stk. 2 og 3.

Screeningen tager udgangspunkt i miljøgodkendelsen for Toudal Fiskeri.

3. Anlæggets karakteristika

Anlæggets karakteristika skal især ansues i forhold til:

a. Anlæggets dimensioner

Indretning

Toudal Fiskeris aktuelle og fremtidige indretning fremgår af ansøgningens kortbilag (bilag 2 til miljøgodkendelsen)

For dambrugets indretning henvises til bilag 3 i miljøgodkendelsen.

Kumulation med andre projekter

Der er ikke kendskab til, at andre virksomheder i nærområdet udvider med øget belastning af Von Å til følge.

Dambrugets udledning med 164,9 tons foder pr. år kan teoretisk beregnes til ca. 11.609 kg iltforbrugende stof, 6.579 kg kvælstof og 620 kg fosfor pr. år. Dambrugets

udledning af næringsalte må antages at være gradvist reduceret siden 1989. Dette skyldes en løbende forbedret fodersammensætning og foderfordøjelighed. Denne miljøgevinst kommer vandmiljøet til gode.

I de seneste år er produktionen/udledningen ophørt på en række dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord. I 2007 ophørte produktionen på Skrumsager Dambrug ved Lydum Å, og i 2008 ophørte produktionen på Ganer Mølle Dambrug i Ganer Å og på Lakkenborg Dambrug i Omme Å. Den teoretiske udledning fra disse tre anlæg er dermed reduceret med omkring 15 tons kvælstof og ca. 1,3 tons fosfor om året. Herudover er produktionen på flere dambrug i Ringkøbing-Skjern Kommune blevet flyttet over på mere moderne anlæg med bedre renseforanstaltninger. Det gælder Agersbæk Dambrug, Foss og Hemmet Mølle Dambrug.

Med hensyn til anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer på dambrug har kommunen udarbejdet en risikovurdering, der tager højde for muligheden for, at flere dambrug eller andre anlæg udleder medicin- og hjælpestoffer. Risikovurderingen er udarbejdet på baggrund af bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. Desuden indgår centrale udmeldinger fra Miljøstyrelsen samt Miljøklagenævnets afgørelse af 26. marts 2008 vedrørende medicin- og hjælpestoffer på Møbjerg Dambrug. Risikovurderingen er udarbejdet for at sikre, at miljøkvalitetskravene nedstrøms Toudal Fiskeri i Von Å, Vorgod Å, Skjern Å og Ringkøbing Fjord kan overholdes.

Anvendelsen af naturressourcer

Den fremtidige vandindvinding vil være uændret og der indtages vand fra Von Å. Der anvendes gennemsnitlig en vandmængde på ca. 300 l/s.

Forurening og gener

Godkendelsen af Toudal Fiskeri vil betyde en uændret udledning af iltforbrugende stof, kvælstof og fosfor.

Målsætningen i Von Å er opfyldt, og det vurderes, at dambruget udledningen fra Toudal Fiskeri ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af nærrecipienten nedstrøms dambruget.

Med hensyn til anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer på dambrug har kommunen udarbejdet en risikovurdering, der tager højde for muligheden for, at flere dambrug eller andre anlæg udleder medicin- og hjælpestoffer. Risikovurderingen er udarbejdet for at sikre, at vandkvalitetskravene kan overholdes nedstrøms dambruget. Kommunen har i miljøgodkendelsen af Toudal Fiskeri stillet vilkår for anvendelsen af medicin og hjælpestoffer, der i overensstemmelse med risikovurderingen sikrer, at vandkvalitetskravene kan overholdes.

Det vurderes, at den fremtidige produktion på Toudal Fiskeri ikke vil medføre væsentlige gener og miljøproblemer i forhold til slamhåndtering, støj og lugt.

Risikoen for uheld, navnlig under hensyn til de anvendte stoffer og teknologier

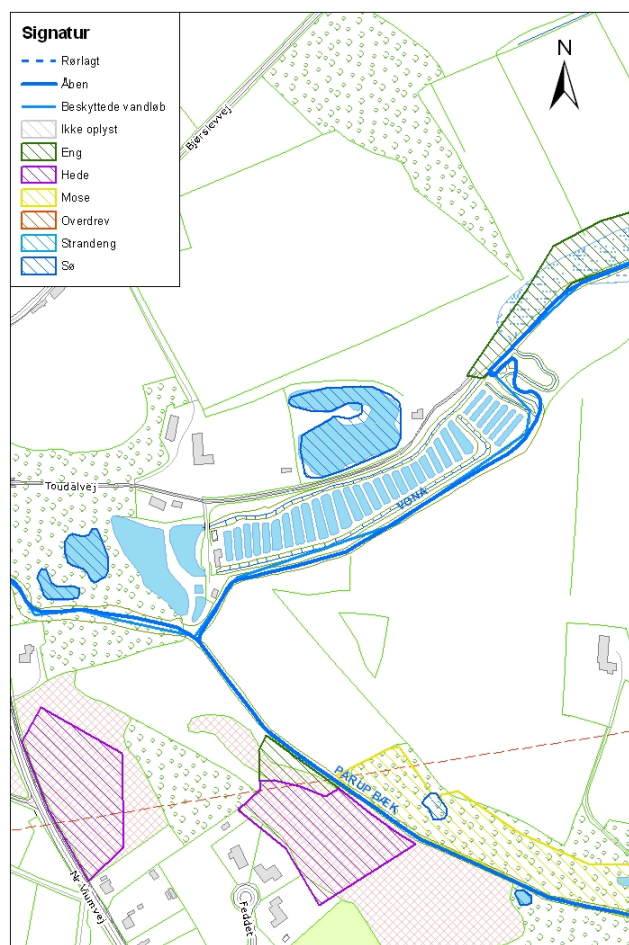
Det vurderes, at den ændrede produktion ikke vil medføre større risiko for uheld på dambruget. Dambruget har etableret nødstrømsanlæg til forebyggelse af driftsuheld.

b. Anlæggets placering

Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan blive berørt af anlægget, skal tages i betragtning, navnlig:

Naturressourcernes relative rigdom, kvalitet og regenereringskapacitet i området

Toudal Fiskeri afleder spildevand til Von Å, der er beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3. Nord og Vest for Toudal Fiskeri ligger nogle §3-søer.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, at dambruget, med sin nuværende drift, ikke påvirker de nærliggende §3-beskyttede søer og enge. Der er i denne ansøgning ikke ansøgt om en geografisk udvidelse af dambruget.

Det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på følgende områder

a) Vandløb

Dambrugets udledning af BI₅ (iltforbrugende stoffer) vil efter godkendelsen være uændret i forhold til det tilladelige foderforbrug efter dambrugsbekendtgørelsen.

Von Å opfylder sin målsætning nedstrøms dambruget. Strækningen er målsat til fauna-klasse 5.

Biologiske vandløbsbedømmelser efter Dansk Vandløbsfauna Indeks ved Toudal Fiskeri. Pårup Bæk er et tilløb til Von Å imellem station Von Å opstrøms og station Von Å nedstrøms.

År	Von Å Opstrøms DVFI – kl. 5	Pårup Bæk Opstrøms (til- løb til Von Å)	Von Å Nedstrøms DVFI-kl. 5
2005	5	5	6
2006	6	4	4
2007	7	4	5
2008	7	5	5
2009	7	5	6
2010	4	4	5
2011	6	6	5

Der er stillet vilkår om målsætningsopfyldelse nedstrøms dambruget, og der er desuden stillet krav om etablering af yderligere rensningsforanstaltninger i tilfælde af manglende målsætningsopfyldelse.

b) Fjorde

Von Å løber via Vorgod Å og Skjern Å til Ringkøbing Fjord.

Toudal Fiskeris nuværende udledning af næringssalte til fjorden kan teoretisk beregnes til ca. 6579 kg kvælstof og ca. 620 kg fosfor pr. år. Udledningen af næringssalte vil være uændret.

Dambrugets udledning af næringssalte må antages at være gradvist reduceret siden 1989. Dette skyldes en løbende forbedret fodersammensætning og foderfordøjelighed. Denne miljøgevinst kommer vandmiljøet til gode.

c) Vådområder

Projektet medfører ingen påvirkning af vådområder.

d) Grundvand

Dambruget har ingen mulighed for indvinding af grundvand.

e) Områder, der er registreret, beskyttet eller fredet ved national lovgivning, EF- fuglebeskyttelsesområder og habitatområder

Toudal Fiskeri udleder til Von Å som via Vorgod Å og Skjern Å løber ud i Ringkøbing Fjord.

Skjern Å og den nederste del af Vorgod Å, fra det punkt hvor Von Å løber i Vorgod Å til Vorgod Å løber i Skjern Å, er udpeget som EF-habitatområde. Ringkøbing Fjord er udpeget som Ramsarområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og EF-habitatområde.

Godkendelsen af Toudal Fiskeri vil ikke have en væsentlig påvirkning på ovennævnte områder eller de arter, områderne er udpeget for.

f) Områder, hvor de fastsatte miljøkvalitetsnormer allerede er overskredet

Dele af Ringkøbing Fjord har ikke målsætningsopfyldelse pga. for store næringsstoffledninger. Den fremtidige udledning af kvælstof og fosfor fra Toudal Fiskeri vil ikke øges i forhold til det tilladte foderforbrug efter dambrugsbekendtgørelsen. Udledningen til fjorden fra det samlede dambrugserhverv i oplandet forventes dog reduceret (se afsnittet om kumulation). Problemstillingen med for høje udledninger af kvælstof og fosfor vil blive behandlet i de kommunale handleplaner for vandområderne i de kommende vandplaner.

g) Tætbefolkede områder

Toudal Fiskeri ligger i landzone nord for Troldhede ca. 600 m fra boligområder i byzone. Der er ca. 50 m til nærmeste nabo (Toudalvej 1-3). I miljøgodkendelsen er der stillet vilkår for støjgener, og det vurderes, at dambruget ikke vil påvirke naboer og beboelsesområder i byzone.

h) Vigtige landskaber set ud fra et historisk, kulturelt, arkæologisk, æstetisk eller geologisk synspunkt

Toudal Fiskeri ligger indenfor Å-beskyttelseslinjen.

Åbeskyttelseslinjen har til formål at sikre åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Der er indenfor beskyttelseslinjen tale om et generelt forbud mod ændringer.

Dambruget ligger ligeledes indenfor skovbyggelinjen.

Eftersom der ikke ændres væsentligt på dambruget vil den fremtidige drift af dambruget ikke være i konflikt med ovennævnte beskyttelseslinje.

Ellers er der ingen historiske, kulturelle eller geologiske interesseområder i nærheden af dambruget, og det vurderes at Toudal Fiskeri ikke vil påvirke vigtige landskaber.

4. Kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

De potentielle væsentlige virkninger af projekter skal ses i relation til de kriterier, der er anført under "Anlæggets karakteristika" og "Anlæggets placering" ovenfor og navnlig under hensyn til:

Påvirkningernes omfang (geografisk område og omfanget af personer, der berøres)

Det vurderes, at påvirkningernes omfang i forbindelse med fortsat drift af Toudal Fiskeri ikke vil være væsentlige.

Påvirkningens grænseoverskridende karakter

Det er vurderet, at driften af Toudal Fiskeri ikke er af et sådant omfang, at påvirkningens karakter er grænseoverskridende.

Påvirkningsgrad og -kompleksitet

Det er vurderet, at påvirkningsgraden og -kompleksiteten ikke er af et sådant omfang, at den fortsatte drift af Toudal Fiskeri har en negativ indflydelse på miljøet.

Påvirkningens sandsynlighed

Det er ikke sandsynligt, at driften af Toudal Fiskeri vil medføre en ændret, negativ påvirkning af det omgivne miljø.

Der stilles vilkår til koncentrationer af BI₅, Tot-N, Tot-P og NH₃-N i spildevand og der stilles krav til procedurer for anvendelsen af medicin og hjælpestoffer, så vandkvalitetskravet i vandløb og nedstrøms i vandløbssystemet kan overholdes.

I forhold til iltforbrugende stof, kvælstof og fosfor vil udledningen være uændret.

Den fremtidige produktion vurderes endvidere ikke at medføre væsentlige gener i området i form af trafik, landskabsmæssige problemer, støj, lugt og vibrationer.

Påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet

Påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet vil ikke være af sådant omfang, at anlægget vil få væsentlig indflydelse på miljøet.

5. Konklusion

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at driften af Toudal Fiskeri ikke er VVM-pligtig.

Dette begrundes med, at der ikke vil være ændringer mht. BI₅, kvælstof og fosfor. Dambrugets udledning af medicin- og hjælpestoffer reguleres via vilkår og procedurer udarbejdet i forhold til gældende vandkvalitetskrav og i forhold til andre udledninger af stofferne i vandsystemerne.

Miljøklagenævnets afgørelse af 26. marts 2008 vedrørende medicin- og hjælpestoffer for Møbjerg Dambrug i Billund Kommune har sat spørgsmålstejn ved den hidtidige administrationspraksis for udarbejdelse af udledningstilladelser for medicin- og hjælpestoffer. Miljøstyrelsen har i april 2011 udmeldt vejledninger til anvendelse af reduktionsrater. Raterne er dog ikke anvendt i denne miljøgodkendelse, fordi ansøgningen er udarbejdet før april 2011. Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor valgt at behandle sagen efter den daværende viden om reduktionsrater (blandt andet DMU-rapport 699, 2008 for formalin og DFU-rapport B5-04 for øvrige stoffer). Vilkår for medicin og hjælpestoffer er dog midlertidlige.

Anlægget vurderes endvidere ikke at medføre væsentlige påvirkninger i området i form af trafik, landskabsmæssige problemer, støj, lugt og vibrationer.

Samlet set er der begrænsede ændringer i forbindelse med dambrugets fremtidige drift og indretning. Udledningen af BI₅ (iltforbrugende stoffer), kvælstof og fosfor er uændret.

Det er kommunens vurdering, at godkendelsen af uændret drift af Toudal Fiskeri og anvendelse af medicin- og hjælpestoffer ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke Vorgod Å, § 3-beskyttede naturtyper, eller beskyttede arter og Natura 2000 områderne Ringkøbing Fjord og Skjern Å væsentligt eller hindre områdernes målsætningsopfyldelse.

Bilag 11. Driftsjournalens indhold

Driftsjournalen skal opgøres én gang om året pr. 31. december. Resultatet skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune inden 1. februar det efterfølgende år.

Driftsjournalen skal på forlangende forevises kommunen. Den opbevares mindst 5 år efter afslutningen.

Følgende punkter skal beskrives i driftsjournalen:

- Foderforbruget med opgørelse for hver fodertype for sig (herunder fodertype, mængde og periode).
- Brug af medicin: årsag til behandling, behandlingstidspunkt, behandlingsmåde og anvendte mængder af medicin eller medicinføder. Dyrlægens besøgsrapport skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- Bestand af fisk og foderbeholdning ved årets begyndelse (startbestand).
- Bestand af fisk og foderbeholdning opgjort en gang om måneden.
- Bestand af fisk og foderbeholdning ved årets slutning (slutbestand).
- Tilgang af fisk (herunder tidspunkt, mængde og art).
- Afgang af fisk ved salg (herunder tidspunkt, mængde og art).
- Afgang af døde fisk (herunder mængde, art og opgørelsesperiode).
- Indkøb af foder med angivelse af fodertype. Foderets sammensætning skal kunne dokumenteres med varedeklaration eller analyseresultater fra autoriseret laboratorium.
- Tidspunkt for oprensning af kanaler og laguner.
- Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skønnes. Inklusiv oplysning om endelig deponering for slam.
- Dambrugets egenkontrol.
- Resultater af de ugentlige iltmålinger i afløbet (mg/l og mætningsprocent).
- Yngelproduktion med angivelse af antal eller mængde moderfisk og mængden af yngel. Opgørelsen foretages ved gydningens påbegyndelse og yngelperiodens slutning.
- Målt værdi for vandforbrug. Opgørelsen skal ske mindst en gang om måneden. Vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.
- Returpumpning (herunder periode, mængde og årsag).